

MooreCulture

2025

Жовтень в Україні — це справжня поезія
природи.

Він приходить тихо, у золотому вбранні,
й розсипає довкола м'яке світло осіннього
сонця. Дерева вдягаються у барви вогню: ба-
гряні, мідні, жовтогарячі. Кожен листо-
чок — мов маленький вітраж, крізь який
проходить останнє тепло літа.

2025

Гороскоп для письменників на жовтень

Овен – нові ідеї з'являться раптово, запи-
суйте швидко.

Телець – працюйте розмірено, редагування
принесе плоди.

Близнюки – більше спілкуйтеся, розмови
надихнуть на сюжети.

Рак – пишіть про почуття, цього місяця
вони особливо глибокі.

Лев – час показати тексти світу, вас по-
чують.

Діва – редагуйте й завершуйте розпочате,
порядок = успіх.

Терези – експериментуйте зі стилем,
знайдете нову гармонію.

Скорпіон – пишіть сміливо, темні теми
відкриють силу слова.

Стрілець – подорожі чи прогулянки при-
несуть сюжети.

Козоріг – наполеглива праця зараз особли-
во результативна.

Водолій – несподівана ідея може стати ве-
ликим проєктом.

Риби – довіряйте інтуїції, ваші тексти
набудуть магії.

Жовтень завжди приходить до нас по-особливому. Це місяць, коли природа розкриває всю палітру свого таланту: від ніжних відтінків жовтого до глибоких, насичених багряних барв. Місяць, коли ранок починається з туману й чашки гарячої кави, а вечір дарує довгі розмови чи тихе перечитування улюблених книжок.

Для мене жовтень — це час паузи та переосмислення. Ми з вами живемо у ритмі, що вимагає швидкості й результату, але саме осінь нагадує: не менш важливо вміти зупинитися, подивитися на зроблене й побачити в цьому сенс. Це місяць вдячності — природі за її красу, людям за їхню присутність, собі — за кроки вперед, навіть маленькі.

У цьому номері ми зібрали тексти, що відгукуються у серці. Вони про красу звичайних моментів, про силу слова й про натхнення, яке живе у кожному з нас. Ми хочемо, аби жовтневі сторінки стали для вас не лише читанням, а й теплим супроводом у прохолодні дні.

Нехай цей місяць буде для вас світлим, натхненним і справжнім. Залишайтеся з нами — ми творимо цей простір разом.

З повагою, Яніна Погорелова.

У номері

Анастасія Брюль.....	7
Яніна Погорелова.....	10
Оксана Медвідь.....	11
Жора Блінкін.....	16
Олена Кладова.....	17
Рита Власки.....	21
Руслан Ритов.....	24
Денис Гугнин.....	28
Селіна Тамалуні.....	34
Євдокія Макаренко.....	36
Віталій Запека.....	44
Ольга Миргородская.....	47
Кирилл Валов.....	50
Іванна Андрейків.....	53
Женя Дніпровська.....	75

Рецепт місяця

Гарбузовий пиріг — смак жовтня

Інгредієнти:

тісто: 300 г борошна, 150 г масла, 1 жовток, 2 ст. л. цукру, 3–4 ст. л. холодної води

начинка: 400 г гарбузового пюре, 2 яйця, 200 мл вершків, 120 г цукру, спеції (кориця, мускат, ваніль)

Приготування:

Замісити пісочне тісто, охолодити 30 хв.

Розкачати, підпекти основу 10 хв при 180°C.

Збити яйця, цукор, гарбуз, вершки й спеції.

Вилити начинку у форму, пекти 40 хв при 180°C.

Охолодити, прикрасити — і смакувати з чаєм.

Осінь у кожному шматочку!

Анастасія Брюль

Світла стежка кличе вгору

Світла стежка кличе вгору,
Там надія, мрія, день.
Але тінь підкралась скоро —
Обіцянок повна жмень.

Тихо шепче: «Візьми — й злетим,
Біль зникне, стане легко жити».
Та насправді — в прірву впадеш,
Де немає воротити.

Перша іскра — наче казка,
Сон підмінить правду знов.
А далі — кайдани, пастка,
Вічний морок без основ.

Хтось обрав — і згас назавжди,
Хтось боровись — та упав.
Цей шлях — дорога у прірву,
Там немає світлих трав.

Обирай же світ і волю,
Вдихай правду, чистий шлях.
Наркотик — це не розрада,
А розпад у власних руках.

Вона та диявол

Дівчина:
Він зрадив. Серце — в попіл, в пил.
Я хочу крикнути: «Плати!»
Щоб він відчув, як я горю,
Щоб зникла радість з його днів.

Диявол:
Я чую біль. Я — той, хто ближче,
Ніж друзі, ніж твоє життя.
Я дам тобі вогонь і силу —
Лише візьми моє зілля.

Дівчина:

Ти кажеш — сила? Поліста? Влада?
Лишень один глибокий ковток?..
І стане світ йому отрутою,
А я нарешті заспокоюсь?

Диявол (сміється):
Так, доню, тільки ковток — і все.
Він впаде. Ти здіймешся.
Ти зламаєш його, як він тебе,
Та знай: ціна — твоя душа.

Дівчина (здрігнулась):
А що ж зі мною буде далі?
Чи зможу жити? Чи горіти?

Диявол:

Ти згаснеш. Та хіба це важить?
Поліста солодша за світання.

Дівчина (мовчить, потім шепоче):
Ні... кращий шлях — не йти у морок.
Бо поліста — теж тюрма, і кайдани.
Хай зрада — шрам, але не вирок.
Я обираю світ... не тебе.

Ти — мій біль

Куплет 1

Ти з'являєшся в ночі, як полум'я в віт-
рі,
Твій голос ріже — і я вже без сил.
Твої очі — пастка, з якої немає виходу,
Ти — отрута, що тече у моїх жилах.

Приспів
Ти — моя хвороба, ти — мій біль,
Я тону у тобі, як у чорній ріці.
Це не любов, а вогонь без надії,
Я сам собі ворог у твоїх руці.

Куплет 2

Я шукаю свободу, та ти смієшся,
Твій дотик — кайдани, холодний лан-
цюг.
Кожен подих з тобою — як падіння в
прірву,
Я вже зламаний, але хочу ще раз.

Приспів

Ти — моя хвороба, ти — мій біль,
Я тону у тобі, як у чорній ріці.
Це не любов, а вогонь без надії,
Я сам собі ворог у твоїй руці.

Брідж

Я кличу сонце — але бачу тільки тінь.
Я прагну вирватись — та знову йду до
Неї.
Ти — мій вирок, написаний на шкірі,
Ти — мій розпад, і моя пристрасть.

Фінал (повільно, майже шепіт)

Ти — моя хвороба...
Моя нездоланна,
Моя фатальна,
Моя остання.

Яніна Погорелова

Казка

Жили-були Петя і Марина в казковому королівстві, де трави завжди були зелені, а небо завжди ясне. Але ось настав сезон могутніх дощів, і з неба лив дощ, як з на межі затоплення.

Петя та Марина вирішили знайти спосіб врятувати місто і вирушили до глибокого лісу, де, за відгомонами, жила могутня чаклунка. Вони долали лабіринт гілок і прийшли до чарівної галявини, де їх чекала старенька жінка в чарівному одязі – це була сама чаклунка.

Чаклунка вислухала їхню історію та пояснила, що вона може зупинити дощі і позбавити місто небезпеки затоплення, але тільки за однієї умови – Марина повинна залишитися в лісі і допомагати їй у справах до кінця серпня. Марина вирішила погодитися, вважаючи це єдиним шансом врятувати місто. Петя повернувся додому, а Марина залишилася в лісі разом з чаклункою.

Дні та тижні летіли, і Марина розуміла, що любила це чарівне життя в лісі. Вона допомагала чаклуниці виготовляти зілля, готувати магічні еліксири та вчитися чарівництва. Тим часом Петя сумував за Мариною. Він переконався, що зможе перехитрити ситуацію, і навідався до чаклунки, благаючи її дозволити Марині повернутися додому.

Чаклунка сумнівалася, але не могла відмовити Петі. «Дозвольте Марині залишитися хоча б на декілька днів, а потім вона повернеться до вас», – благав Петя. Нарешті, чаклунка погодилася. Петя привів Марину до глибокого лісу, де вони зустріли чаклунку.

«Марино, давайте повернемося додому», – сказав Петя. «Я домовився з чаклункою, і вона дала згоду на ваше повернення».

Марина подивилася в очі чаклуниці, яка стояла поруч, і рішуче сказала: «Ні, Петя. Я дотримую слово і залишусь тут до кінця серпня, як ми домовилися».

Петя розумів, що Марина має рацію, хоча його серце було повне суму. Він бачив, як Марина посміхнулася чаклуниці, і повернувся додому зі сумом у серці.

Петя все більше розумів величину вчинку Марини. Він бачив, як вона дотримує свою обіцянку та вчить його важливості дотримуватися слова. І коли серпень підходив до завершення, Марина повернулася додому, в супроводі чаклунки.

Місто було врятоване від небезпеки затоплення, а дороги стали сухими. Петя та Марина зрозуміли, що найважливіше – це тримати слово та бути вірними своїм обіцянкам, навіть якщо це не легко. Їхні пригоди разом з чаклункою стали великим навчанням для них і залишили незабутній слід в історії казкового королівства.

Оксана Медвідь

Знак майбутнього

Восени все почнеться спочатку,
Тільки час уповільнить свій біг.
В небі місяць, як біле лотатко
Скине хмари, мов бруд, з своїх ніг.
І закояться в ніч непрозору
Галасливі події-літа,
Вийде осінь холодним дозором
Виміряти поля і жита.
І краса, що таницює у барвах,
Монохромною стане колісь...
Може, в Мюнхені, може – у Пармі
Знак майбутнього вже народивсь.

14.08.2025

Розмова душ

Оксалит, що розмитий дощем,
Так невчасно спалахують вікна.
Світло ніч переповнює вицент,
У багатих воно і у бідних.
Це злітають дулки й голоси,
Це наповнює тиша ту відстань.
У маленькому світі хрести,
Іх несе перевтомлене місто.
Смуток духу й привабливість тіл,
Жодних правил нема й покаєння.
Знову сенс нагадає розділ –
Де розмова двох душ, де – мовчання.

22.08.2025

День Незалежності

У день, коли жалоба поруч з раєм,
Коли ще не відомо, хто і як,
Ти назовеш себе доскону вільним краєм,
Хоч ворогів і не позбутися отак.
Хто вийшов за межу, хто цілував зна-
мено,
Хто кров'ю харкав, а хто просто
жив -
Запам'ятаються, напевно, тільки
цели,
Що штучний інтелект створив.
А є ще совість, є ще щось надміру,
Що не дає скотитись на гімно.
І Воля й Слава, збережіть країну,
Щоб Схід і Захід дійсно заодно!

24.08.2025

Мореплавцям

Цей океан, здавалось, не пройти -
Зюйд-вест, шторми і "око Бо-
га",
Вода у трюмі, з небезпекою на
"ти",
КомпАс і зорі лиш показують дорогу.
Безмежжя навкруги - то сто чортів,
Команді настрій калалуться споза-
ранку.
А капітан, він знав, чого хотів,
І боцман вчасно бив у склянки.
І на вітрилах гарцював вночі
Вогонь святого Ельма світлий.
Хто падав ниц, хто плакав, хто в
душі
Просив у Господа благословення рідним...
І ось минули субтропічні острови,
І зірка півночі у небі засвітилась.
Солоні хвилі, неймовірні ви,
Коли багато що позаду вже лишилось!..
16.08.2025

Буває, ти прийдеш до джерела,
Де кришталево сяють води,
Неначе знову маєш два крила,
Що звикли випробовувать природу.
Хоча ти знаєш, що залишився один
На всю бездонну порожнечу ночі,
Буває, скажеш, а між тим
Заплакані в душі твоєї очі.
І німота з безлюдних островів
Вже не торкнеться подихом світила.
Долине голос друзів й ворогів,
І голін духу сповнить твоє тіло.

26.08.2025

Учора вечір був такий –
У небі широчінь розлита,
В повітрі аромат тонкий
Вже досягатого літа.
А всі шляхи ішли в полях,
Шугав у просторі шуліка,
І вечір цей застряг у днях,
Що геть котилися без ліку.
І відчувалось що є сил
Тремтять як кожний нерв й клітина,
Бо добре бачить небосхил
І жити зараз, в цю хвилину.

28.08.2025

Порятунок світу

Ні, не здалося. Випадковість
Породжує таємний страх –
Чим закінчиться дивна повість?
Чи є той сенс в простих речах?
Щоранку закриваєш очі
На тисячі дрібних причин,
Щоб раптом скоро та не вскочить
В якусь халепу поміж тими.
У кожного свої стандарти –
Ця склянка, скільки в ній води?
Чи вистачить краси на завтра
Світ врятувати від біди...

12.08.2025

Що означає, коли місто в ніч іде
Іще не обтрусивши порох,
Коли сирена за вікном гуде,
Коли безсоння виповзає хворе?
Що означає одна ніч буття,
Коли ти знаєш, що ще є світанок,
Коли за кожне убезпечене життя
Хтось віддає свій сон і свій сніданок?
Що означає мати дивну ціль –
Перед собою зберегти назавжди гідність.
Життя не коштує потрачених зусиль,
Якщо у нього жоден раз не гляне віч-
ність.

6.09.2025

Коротка біографія

Оксана Олександрівна Медвідь, народилася 18 жовтня 1972 року на Київщині. В травні 2019 року видала збірку своїх творів «Щоденник одного кохання», в листопаді 2019 вийшла її збірка оповідань «Безмежний полудень» у видавництві «Склянка Часу». У травні 2024 вийшла перша поетична збірка авторки під назвою «Галактика Андромеди», яка отримала схвальну рецензію на «Золотій пекторалі» і багато чудових відгуків. У 2025 році вийшла ще одна збірка поезій під назвою «Одне життя», в якій авторка намагається переосмислити і проаналізувати отриманий життєвий досвід. Публікувалася в часописах «Скіфія 2019 Літо», «Скіфія 2020 Весна», «Скіфія 2020 Літо», «Скіфія Осінь 2021», «Скіфія Зима 2021», часописі «Дивокрай», харківському виданні «Авал», літературно-мистецькому журналі «Олександрійський Маяк», лауреат міжнародного конкурсу на краще коротке оповідання Zeitglas-2019. Мешкає в Києві.

Жора Блінкін

Чому мухи так пруться на гівно? Наука + мєми

Ти дивишся на муху й думаєш: «Ну ти й гидота!»
А вона на тебе – «Ти просто не розумієш мистецтва!»

«All you can eat» для комах

Фекалії – це не просто відходи, а для мухи повноцінний ресторан. Всередині купки – залишки їжі, білки, жири, навіть бактерії. Для нас – фу, для мухи – фуршет.

«Дітки, час вечеряти!»

Мухи – ті ще продумані батьки. Де вони відкладають яйця? Правильно, прямо в їжу для своїх дітей. Личинка вилуплюється і одразу: «Вау, сніданок у ліжко!»

«Запах, як для нас – свіжі булочки»

Ти втрачаєш нюх, коли чуєш сморід, а муха думає: «Мми, парфум класу люкс!» Її сенсори ловлять леткі сполуки ще здалеку, наче GPS-навігатор на запах.

«Гидко? А ми екологи!»

Мухи – це маленькі санітари світу. Вони переробляють органіку, щоб світ не завалило купами сміття. Тож так, кожна муха на купі робить світ трохи чистішим (хоча й трохи огиднішим на вигляд).

Мораль? Для мухи купка – це рай. Для нас – привід замахати рушником. Світ різний – і це нормально.

Олена Кладова

Трускавець – оазис здоров'я, очищення та відновлення

Давно це було. Зібрала Україна свої міста на віче та стала визначати, хто яку місію буде виконувати. Так, місту Коломиї доручалось виростити таких композиторів і музикантів, які змусять поважати рідну країну, завдяки самобутній національній музиці. Дрогобич отримав завдання стати колиською українського мистецтва вишивання.

Дійшла черга й до Трускавця. Україна звернулася до нього з такими словами:

– Трускавець! Твоє місце знаходження й природні ресурси дозволяють надихати наших громадян та іноземних гостей здоров'ям, а вода з джерел та лікувальні грязі очистити їх від хвороб. За моїм проханням гори поділилися з тобою «гірським воском», а соляні шахти – унікальною цілющою водою. Відтепер наказую тобі бути фабрикою життя в нашій країні! Як тільки люди будуть потрапляти до міста в екологічно чисту зону, їх треба оточити турботою й увагою. Хай співають пісні біля гойних джерел з водою, займаються спортом, милуються екзотичними тваринами, слухають трелі птахів. Раніше, коли на твоєму місці

існувало село, то на печатці сільської громади була зображена гуска з гілочкою в дзьобі, як ознака гостинності. Мені дуже хочеться, щоб саме гуска була оберегом міста Трускавець і символізувала здоров'я та добробут людини разом з гостинністю.

– Я обов'язково виконаю твої доручення та побажання, моя люба Україно. Однак дуже хочу, щоб кожний гість, який завітає до мене, ознайомився з нашими традиціями, історією та зміг повідати про Україну громадянам інших країни. Тому бажано встановити в місті такі монументи, що продемонструють національні обряди, розкажуть про твори видатних українських письменників. Наприклад, створити пам'ятник Лукашу та Мавці – героям драми-феєрії Лесі Українки. Цей видатний твір перекладений багатьма мовами та відомий далеко за межами України. А якщо зробити гуцульський вертеп та увічнити в камені персонажі різдвяного театралізованого дійства, то вже буде справжній символ української культури.

– Мені дуже подобаються такі пропозиції, Трускавець! Ти турбуєшся про мене, як справжній син. Я вдячна та бажано подарувати тобі ключ від міста. Головка ключа символізує оригінальний кухоль для мінеральної води – бюветницю, шийку обвивають потоки лікувальної рідини, а борідка – це гуска-оберіг, – сказала у відповідь Україна та вручила свій подарунок місту.

Події, що описані в цій авторській легенді, реалізуються в житті Трускавця. З року в рік двері міста відкриті для всіх охочих. Тут люди п'ють цілющу воду з чарівних підземних джерел, позбавляються від багатьох недуг, завдяки бальзамічному «чорному воску», що сповняє їх енергією. Додому гості міста везуть сувенірні магніти з його гербом із зображенням гуски, а також бюветниці. Гарною пам'яткою про місто стають світлини пам'ятника у курортному парку літературним персонажам твору Лесі Українки «Лісова пісня» і скульптурної композиції гуцульського вертепу біля етнографічної кав'ярні «Гражда». Українці пишуться, що в їх країні є фабрика здоров'я – Трускавець.

Поранена чайка летить назустріч перемозі

Поранена чайка летить назустріч перемозі

Якщо спитати мешканців України, які асоціації у них викликає місто Одеса, то більшість відповість – сміх, море, краса. Це не дивно, бо саме тут щорічно проходила «Гуморина» – яскравий фестиваль радості, кожний українець відпочивав на чорноморському пляжі міста чи мріяв про таке та мав декілька світлин або листівок з Одеським театром, Потьомкінськими сходами, пам'ятником Дюку де Рішельє в центрі Приморського бульвару тощо. Не дарма місто всі називають перлиною біля моря.

На жаль, зараз, під час російсько-української війни, символ Одеси – вже не тільки усміхнене обличчя, це ще й повітряні тривоги, біль, руйнування, слюзи. Біля ж культурних пам'яток, адміністративних та військових об'єктів можна побачити мішки з піском, мета котрих зберегти історичне надбання для нащадків. Сьогодні місто, мов поранена чайка, якій боляче й тяжко, але вона не здається, летить далі: назустріч визволенню та перемозі. Найжахливіші поранення для Одеси – це загибель її мешканців, діточок – майбутнього української нації. Наприклад, незабутні іграшки на її тілі залишила атака російськими дронами багатоповерхівки у березні 2024 року, внаслідок якої загинуло дванадцять осіб, серед яких п'ятеро дітей. Були людські жертви й в інший час, через обстріли міста.

На жаль, їх кров, як і кров коней Камелії та Сігми, що постраждали після влучання «Шахедів» в конюшню кінного клубу, не зможе відмити час. Кобилу Сігму вдалося врятувати після важкого поранення, а Камелію – ні. Кожна вбита людина та тварина в місті – це шкода його кровоносній системі, тобто нормальному життю.

Однак не тільки кровоносну систему перлини біля моря ліквідують рашисти, б'ють вони й у саме серце Одеси – нищать пам'ятки архітектури, що входять до списку Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО, а також ставродавні будівлі та установи. Великих руйнувань зазнав головний православний храм Одеси – кафедральний Спасо-Преображенський собор, Одеська філармонія, музеї: літературний, історико-краєзнавчий, археологічний та музей західного та східного мистецтва, го-

тель «Брістоль», Будинок вчених, найстаріша міська інфекційна лікарня та навіть ринок «Привіз», якому майже 200 років. Сумна статистика: Одещина займає четверте місце за кількістю пошкоджених об'єктів культурної спадщини після Харківщини, Херсонщини та Донецчини.

Неодноразових руйнувань зазнав й Одеський морський порт – морські легені міста.

Місто пам'ятає про свою героїчну оборону, 30 місячну окупацію та звільнення під час Другої світової війни. Чисельність Одеси у той час зменшилася з 601,6 тис. осіб (1939 рік) до близько 250 тис. (1944), величезних втрат було завдано культурно-історичній спадщині. Повторення таких збитків місто не прагне, каже «Дякую» своїм захисникам та молиться за життя кожного з них. Прикро, але вже зараз під час російських атак руйнуються культурні цінності. Так, у кафедральному Спасо-Преображенський соборі з-під завалів дістали Касперовську ікону Божої Матері, яка є покровителькою Одеси, знищені унікальні вітражні вікна філармонії, котрі датовані початком XX століття та мають італійське походження. Частина з них були вибиті, ще частина перебувають у дуже плачевному стані. Саме тому місто з вдячністю приймає допомогу Італії, Греції та Франції щодо відновлення культурної спадщини на довготривалій основі.

Так чином, Одеса живе та бореться крізь біль, кров і слюзи. Вона висловлює подяку минулому за уроки та готова йти у майбутнє, щоб повернути своє щасливе обличчя та з легким серцем зустрічати туристів. Мешканці України впевнені: якщо їх пращурів звільнили місто від німецьких окупантів, то тепер країна буде звільненою і від російських.

Рита Власки

У долонях твоїх я знаходжу весну,
Де серце співає мелодію снів.
Твоя усмішка – сонце, що дарує тепло,
І твій погляд – то зірка в безодні світів.
В тоді віднайшла я свій тихий причал,
Де душу несе найсміливіший вітер,
Де ніжність, як море, пливе навмання,
І щастя – це мить, де сплелися повіки.

Ти – мій затишок, ти – моя тиша,
Де думки не квапляться, де душа відпочиває.
Ти – мій вірш, написаний вночі на вікні,
Де кожна краплина – то ніжність, що сяє.
У твоїх обіймах, як у найсолодшім сні,
Я бачу майбутнє, що в серці цвіте.
Ти – моє «назавжди», ти – мій перший промін-
чик,
Що зігріває душу і вранці не спить.

Я можу мовчати, ти все зрозумієш,
Я можу заплакати, ти знайдеш для мене слова.
 Ти знаєш усі мої таємниці,
 І моє серце вже давно не самотнє.
Я люблю тебе, чуєш, я люблю по-справжньому,
 І це почуття — як найсвітліший храм.
 І поки ми є, і поки ми дихаємо,
Я буду цінувати кожен наш день і мить.

У твоїх очах я бачу Всесвіт,
Де кожна зірка — це наша з тобою любов.
 Я дякую долі, що нас вона звела,
 І цей вогник в душі палає знов і знов.
 Ти — моя сила, ти — мій оберіг,
 Моя віра у краще, мій ніжний світ.
І я йду по життю, як по найкращій дорозі,
 Бо знаю, що поруч зі мною — саме ти.

У твоїх обіймах, як у найсолодшім сні,
 Я бачу майбутнє, що в серці цвіте.
Ти — моє «назавжди», ти — мій перший промін-
 чик,
 Що зігріває душу і вранці не спить.
І я йду по життю, як по найкращій дорозі,
 Бо знаю, що поруч зі мною — саме ти.
 І навіть коли на серці мороз,
Твоє тепло розтопить усе, що є в ньому.

У моїх думках, як вітер, ти літаєш,
У моїх снах ти приходиш щоночі,
У моїх очах ти світишся, як зірка,
У моєму серці ти живеш завжди.
Ти — моя історія, мій вірш, моя пісня,
Мій світ, що в тобі знаходить свій сенс.
І я люблю тебе, як найрідніше,
Бо ти — моє життя, мій світ, мій Всесвіт.

Руслан Ритов

Там, де світанок ніжно землю обіймає

Куплет 1

Там, де світанок ніжно землю обіймає,
Де журавлі у вирій знову відлітають,
Там серце моє, там душа моя співа,
Бо Україна – ти єдина і жива.

Приспів

Моя ти зоре ясна, рідна сторона,
Ти в мене в серці одна, Україно моя!
Крізь бурі й грози піду, з тобою завжди,
Твоя любов у мені – мов крила орлині.

Куплет 2

Пшеничні хвилі, синє небо над полями,
Твої дороги світлі стеляться роками.
І хай нелегко часом шлях цей віднайти,
Я до кінця життя з тобою буду йти.

Приспів

Моя ти зоре ясна, рідна сторона,
Ти в мене в серці одна, Україно моя!
Крізь бурі й грози піду, з тобою завжди,
Твоя любов у мені – мов крила орлині.

Брідж

І де б не був я – у світі, в чужині,
З тобою в серці, рідна, ти завжди в мені.
Фінал (повтор приспіву)

Ми — воїни України!

Куплет 1

Коли сурми кличуть у бій,
Ми піднімаємось разом, як стій.
Земля свята у серці палає,
Воїн свободи ніколи не відступає!

Приспів

Ми — воїни України!
Грім і вогонь — наша сила єдина!
Нам не зламати волю святую,
Ми захищаємо правду й мету!

Куплет 2

Синє небо, пшениця в полях,
Наш прапор гордо тримаєм в руках.
Кожен удар — це крок до перемоги,
Нас не зіб'ють ніколи з дороги!

Приспів

Ми — воїни України!
Грім і вогонь — наша сила єдина!
Нам не зламати волю святую,
Ми захищаємо правду й мету!

Брідж (епічний вигук)
Слава героям! — лунає в серцях,
Свобода з нами — у наших руках!

Фінал (повтор приспіву з хором)

Ми — воїни України!
Сильні, незламні, єдині!
Землю і небо в серці несе,
Славу й свободу в віках збереже!

Чому ти йдеш

Куплет 1

Дош, за вікном, і тиша у словах,
Згасає день у зморених світах.
Твоїх очей лиш відблиск у пільмі,
А я не вірю, що ти йдеш від мрій.

Приспів

Чому ти йдеш?
Чому залишаєш серце моє?
Чому ти йдеш?
І тіні розлуки вкривають усе.

Куплет 2

Листя летить, мов спогади в журбі,
Я зберезу твій голос у собі.
Та за вікном розтане наш світан,
І ти розкриєш двері — й зникнеш там.

Приспів

Чому ти йдеш?
Чому залишаєш серце моє?
Чому ти йдеш?
І тіні розлуки вкривають усе.

Мрій

Куплет 1

Кожен день несе свої сліди,
Час іде, і не спинити мить.
Але в серці є вогонь живий,
Він мене навчає знову мрій.

Приспів

Мрій, мрій, поки в серці б'ється кров,
Мрій, мрій, хай веде тебе любов.
Мрій, мрій, навіть крізь важкий туман,
Мрій, бо мрія лікує рани.

Куплет 2

Скільки втрат лишає позаду шлях,
Скільки сліз впаде у чужих очах.
Та у темряві засяє світ,
І я знов повірю — варто жити!

Приспів

Мрій, мрій, поки в серці б'ється кров,
Мрій, мрій, хай веде тебе любов.
Мрій, мрій, навіть крізь важкий туман,
Мрій, бо мрія лікує рани.

Незламна

Куплет 1

Я піднімаюсь знов, коли впаду,
Свій страх у серці я не віднайду.
Мій крок — це грім, мій зір — це світ,
Ніхто не зможе мій вогонь спинить.

Приспів

Я — незламна, мов криця в вогні,
Нескорима, немає межі.

Я — незламна, і навіть у тьмі

Світло в собі я збережу назавжди.

Куплет 2

Сльози розтануть, як ранковий сніг,
Я не зупинюсь, бо це мій біг.
Мої крила — мрії і слова,
Я вільна птаха, вільна й жива.

Приспів

Я — незламна, мов криця в вогні,
Нескорима, немає межі.

Я — незламна, і навіть у тьмі
Світло в собі я збережу назавжди.

Брідж

І хай світ знов випробовує мене,
Я сильніша, ніж вчора, і це мене несе!
Фінал (повтор приспіву, з наростанням)

Денис Гугнин

Денис Гугнин (нар. 7 жовтня 1996, місто Львів, Україна) – театрознавець, викладач. Захоплюється поезією та малюванням, кіно і театром. Пише вірші та багато малює. 2003-2014 – навчання в Ліцеї №45. 2014-2018 – навчання у ЛНУ імені Івана Франка, факультет Культури і мистецтв. Спеціальність – “Театрознавець. Викладач”. Певний період часу викладав у Ліцеї №45. Від сьогодні і до нині працює з інклюзивними дітьми у школі “Будокан”.

<<Випробування героя>>

Сипав сніг герою в очі,
А герой все йшов і йшов.
Йшов змагаючись з покровом ночі
І до вежі Він дійшов.
Вежа та була висока,
Ледве видно було край.
Та герой не знав порока,
Подолав той небокрай.

Вітер дув, мов лютий звір,
Крізь мороз він йшов до волі
Сили танули поволі
Але шлях не зупинив
Наш герой змагавсь, не падав.
Йшов крізь бурелом та вир.
Вірив – є на світі правда.
І душа зазнає мир.

«Самотність»

В самотності, що серце гризе,
У тиші, де розмов нема,
Він тоне в спогадах своїх,
Де світло згасло без сліда.
У морі думок він загубивсь,
Лише трапи кричать замість слів,

Його душа, як порваний лист,
Залишає сліди незримих шляхів.
Завіса ночі над ним лягла,
І біль, мов тінь,
Все далі веде,
Та у цій темряві шукає він,
Ту іскру, що його життя збереже.
Хай самотність крила не зламає,
І в серці віднайдеться промінь світла,
Бо навіть в найглибшій тьмі палає
Надія, що завжди сяє як яскрава зірка.

«Moonlit Angel of Lost Time»

В нічному саяві, між світів,
Загублений янгол сумно сів.
Його крила темні, мов самота,
А в серці – згасла зірка свята.
Він клич часу спинити зважив,
Одну душу від смерті врятував.
Та чи є гріхом цей вчинок справжній,
Якщо любов ним керувала?

Його судили небеса,
Розірвані вітром крила сна.

«Цвіт Папороті» Євгена Лисика: візуальна симфонія забороненої мрії

В четвер, 21 серпня о 15:00 у Національному музеї імені Андрія Шептицького (просп. Свободи, 20) відбудеться відкриття виставки «Цвіт Папороті» – масштабного проекту, присвяченого творчості одного з найяскравіших українських сценографів і художників XX століття – Євгена Лисика.

Урочисте дійство розпочалося музичною прелюдією – артисти Львівського національного театру опери та балету імені Соломії Крушельницької виконали фрагмент із сучасної версії опери Євгена

Станковича «Цвіт Папороті». Це символічно підкреслило головну інтригу виставки: оригінальне сценографічне оформлення, яке Лисик створив для прем'єри ще у радянські часи, так і не побачило сцени – постановку було заборонено цензурою.

Візія, яка випередила час

Євген Лисик належить до тих митців, які не просто оформляли вистави, а створювали цілісний художній космос. Його ескізи до «Цвіту Папороті» — це не ілюстрації, а метафізичні полотна, де переплітаються народна міфологія, християнська символіка й космічні образи. Глядач, який входить у залу експозиції, відразу опиняється в просторі, де фантазія

художника перетворює сцену на візуальну симфонію: світло і тінь, кольори й силуети стають частиною великої філософської драми.

Цікаво, що Лисик завжди мислив масштабами поза театром. Його «Цвіт Папороті» – це не лише декорації до музичного твору, а образ пошуку національної ідентичності. У центрі – архетипічна ідея перетворення людини, прагнення віднайти «квітку істини» у темряві світу.

Тому й не дивно, що в радянську добу таке мистецтво з його національними мотивами та метафізичною силою видавалося

«небезпечним».

Виставка як відновлення пам'яті

У музейній експозиції представлено ескізи до забороненої постановки, вибрані аркуші графіки та рідкісні сімейні фотографії митця.

Особливу увагу привертатимуть великоформатні живописні полотна, у яких відчувається енергія монументального мислення Лисика: він умів поєднати барокову пишність із філософською глибиною, драматизм – із поетичністю.

Графічні аркуші, розміщені на стінах у серії, відкривають іншу грань його таланту: легкість лінії, уміння схопити момент і водночас зашифрувати багатозначні символи. Поруч із роботами бачимо і світлин з родинного архіву, які додають людського виміру – нагадують, що за вселенськими образами стояла жива людина, зі своїми радощами й драмами.

Місце у сучасному мистецькому просторі

Виставка «Цвіт Папороті» – це не лише акт вшанування пам'яті художника. Це діалог із сучасністю. Сьогодні, коли українське мистецтво знову опинилося в центрі боротьби за культурну ідентичність, спадщина Лисика звучить надзвичайно актуально. світі. Крім того, сама подія відкриття, підкріплена живим виконанням

опери, створила ефект синтезу: музика і візуальні образи злилися воедино,

дозволяючи глядачеві відчувати ту магію, яку колись намагалися приховати від публіки.

Висновок

Виставка «Цвіт Папороті» – це більше, ніж ретроспектива. Це акт відновлення справедливості, повернення забутого шедевра у культурний простір. Євген Лисик постає перед нами не лише як сценограф, а як філософ і візіонер, який говорив мовою символів про долю людини й народу.

«Світло і Темрява»

У саяві місяця зійшлися разом,
Вона – зорею, він – мов ніч,
Як Світло й Темрява, у вічній казці.

І чути лише серця клич,
Що прагне щирості
В її руках – кришталь і зорі,
В його – тумани й шепіт горя.
Та в цій бенкетній тишині
Залишились вони самі.

Їх поєднав небесний круг,
Любов без слів, без зайвих мук.
Два світи, злиті в теплих снах.
Відлуння вічності в очах.

Селіна Тамалуші

День краси

Автор: пухнастий білий кіт із помаранчевими очима,
який знає, що справжня краса — це
чиста шерсть і повний шлунок.

Усе почалося з того, що Катя прокинулася на дві години раніше, ніж зазвичай. Це завжди поганий знак. Зазвичай її вихідний режим такий: повалятися в ліжку, випити кави, удати, що вона чимось зайнята. Але сьогодні вона схопилася, як ужалена, взяла телефон і голосно заявила:

— Сніжок, у нас сьогодні день краси!

Слово «краса» я, звісно, знаю. Це коли вона годинами крутиться перед дзеркалом, а я спостерігаю і думаю: навіщо? Ти ж все одно не кіт.

Спочатку Катя вирішила, що їй потрібно «розслабитися». Вона наповнила ванну водою, накидала туди якісь дивні шипучі штуки й запалила свічки.

— Хочеш спробувати? — запитала вона, дивлячись на мене з усмішкою.

Я глянув на воду й одразу сховався під ліжком. День краси дуже схожий на день SPA. Я взагалі-то кіт, а не водяний.

Катя, залишившись без компанії, насолоджувалася ванною сама, голосно наспівуючи. Це був мій час. Я перевірів, що відбувається на кухні. Зі столу тихенько стягнув крекер. Краса, радість життя, кажете? Ось їжа — справжня радість життя.

Як тільки я розслабився, на мене звалилась її ідея «краси».

— Сніжок, твоє хутро виглядає тьмяним і заплутаним, треба його розчесати, — заявила Катя, витягуючи з шафи щітку.

Розчесати? Ні, дякую. Я й язиком уже чудово себе причепурих. Я чесно намагався втекти, але вона впіймала мене, як професійний мисливець, і посадила на стілець.

— Ось так, милий. Будеш красунчиком! — щебетала вона, простягаючи до мене щітку.

Я пручався, шипів, махав лапами, але вона була невблаганною. Пів години потому моє хутро було ідеальним, а я — повністю знесилим.

— Ну от, тепер ти найкрасивіший кіт у світі, — Катя посміхалася, ніби здійснила подвиг.

Я думав тільки про одне: як помститися. Але тут Катя пішла далі.

— А як щодо веселої фотосесії? — запитала вона з підозріло радісною інтонацією.

Я зрозумів, що мене чекає, коли побачив бантик, капелюшок і дивний олівець у її руках.

— Трішки рум'ян на вушка, і ти станеш зіркою Інстаграму, — заявила вона.

Вона спробувала намалювати мені «усмішку» олівцем. Я сликнувся, і вийшло щось більше схоже на Джокера. Фотосесія завершилася тим, що я скинув капелюшок на підлогу і втік за диван.

Коли її «день краси» закінчився, Катя виглядала втомленою, але задоволеною. Я виглядав... дивно. Місцями шерсть пухтілась, а на морді залишилися сліди від її дивних косметичних експериментів.

— Ну що, Сніжок, тепер ти справжній красунчик, — сказала вона, обіймаючи мене.

Я насилу вирвався з її рук і плюхнувся на підвіконня, щоб почати змивати із себе це ганьбliwe «прикрашання». Краса? Справжня краса — це коли ти сам собою задоволений. Чистий і ситий.

Наступного дня Катя виявила дивний факт: усі її косметичні пензлі «випадково» випали з вікна. Винен? Звісно, ні.

P.S. Можу впевнено сказати: день краси — це як день SPA. Краще сховатися заздалегідь.

Євдокія Макаренко

Листи Євдокії Макаренко народились на моїх очах
під час наших діалогів.

Письменниця, дружина, мати і патріотка України вирішила написати листи, які стосуються кожного. В цьому творчому задумі її підтримало радіо Українська хвиля з Європи. І зараз виносимо на суд читача перші 11 листів-новел, які записано голосом у авторському виконанні...

Петро Олар

Від автора...

Ця збірка листів народилася в найтяжчі дні, які розділили життя українського народу на до та після. Тоді в наших душах і думках панував такий буревій емоцій і почуттів, що навряд чи хтось зможе вказати, чого там було більше: обурення на тих, хто називав себе братами, чи люті й готовності власними руками душити ворога; страху перед реаліями війни чи впевненості, що це все триватиме лише кілька днів або щонайбільше тижнів; відчаю чи переконаності, що ми переможемо. В ті перші дні розгубленості й важкого усвідомлення підступності тих, кому українці довіряли, кожен діяв на свій розсуд: одні з гордим і сміливим поглядом рішуче йшли на захист рідного краю, інші втікали підібгавши хвіст. Хтось рятував з-під обстрілів людей, хтось – лише власні життя; хтось готував коктейлі Молотова і турбувався про їжу для тероборони та військових, хтось став волонтером, хтось розпочав війну на інформаційному фронті...

Серед останніх була й я.

Важко згадувати ті дні. Впевнена, що вони ніколи не зітруться з пам'яті кожного українця, а особливо тих, хто залишився у власній доливі попри все. Було нестерпно чути постійне завивання сирени, яка сповіщала про повітряну тривогу. В такі хвилини серце за-

вмирало, а вуста промовляли молитви з проханнями до Бога: зупинити війну. Та, незважаючи на тривогу, хвилювання, потрібно було залишатися сильною, адже на мої плечі ліг подвійний тягар, оскільки чоловік став на захист рідного краю, в перший день війни пішовши до військкомату, а тому залишалася не тільки мамою й господинею, а ще повинна була стати опорою для власних дітей.

Всі ці шокуючі обставини багато в чому змінили нас. Через них в перші дні навіть слова не написала, весь вільний час перечитуючи новини, відповідаючи на листи своїх читачів, підтримуючи їх та втішаючи, але втрутився в ці обставини мій коханий, який наполіг, щоб продовжувала свою творчість, щоб і далі писала романи сповнені щирості й добра, які допомагали б людям повертатися в мирний час, романи, які б додавали віри в нашу перемогу. Але він не хотів, щоб писала про війну. І я здалася, знову взявши ручку та сівши за зошит, на сторінках якого ожили мої герої.

На мій день народження зателефонував хороший знайомий, литовський кінорежисер, поет, сценарист Петро Олар. Він прочитав виславлений мною в Фейсбук пост про біженців і запропонував записати діалог на цю тему. Я погодилася. І ось під час розмови пан Петро зумів спокусити мене на написання листів. Не була певна, що щось вийде, але й втриматися від такої звади було нереально. Тож хочу щиро подякувати панові Олару за цю ідею та підтримку, яка стала живильним джерелом моєї творчості, яка вилилася в цю маленьку збілочку емоцій, болю, впевненості, та віри в нашу перемогу.

Слава Україні!

Євдокія Макаренко – дружина, мати, сестра, вчителька, письменниця, патріотка України...

Моєму коханому

Коханий, єдиний, милий...

Розумію, що сьогодні ніхто листів не пише, бо в кожного є телефон і можемо почути одне одного будь-якої миті. Але зараз... Зараз все інакше. Іде війна. І ніхто не може сказати напевне, коли вона закінчиться, яким буде завтра.

Коли двадцять четвертого лютого Настуня вдігла в нашу спальню з переляканим криком: «Бомблять аеропорти в Україні!» – моє серце обірвалося.

До чого це все? Просто не можу всього сказати по телефону, адже в тих коротеньких перемовинах для мене головне – почути, що ти живий і здоровий, показати, що ми з донечками любимо тебе, коханий. Любимо й віримо, що після перемоги повернешся до нас, аби в дитячих очах знову засвітилися іскорки веселощів і

щастя. Ми з усіх сил стараємося вселити віру в такий розвиток подій і тобі.

Проте вночі, обійнявши міцно дітей, вслухаючись у навколишні звуки, здригаючись від гудіння холодильника, мої думки снують у зовсім іншій площині, розкриваючись у тривогах і сумнівах. Тільки не думай, що сумніваюся в нашої перемозі чи в тому, що ти повернешся. В жодному разі. Мене хвилює інше.

У ті безсонні ночі я намагаюся в роздумах виплеснути свій біль, адже тепер не маю права бути слабкою. Не маю права на сльози, бо це погано відіб'ється на наших донечках. Вони й так стривожені й хвилюються за тебе. Якби ж ти знав, яких зусиль мені коштує той сміх, який ти чуєш у телефоні попри страх перед сиренами! Але то не важливо. Головне, що ти чуєш задержкуваті голосочки Сашеньки й Настуні, а тому твоє серце спокійне за нас. Ти можеш повністю переключитися на бій із ворогом і не відволікатися на тривогу за нас.

А я... Обіймаючи наших донечок, усім єством відчую твої обійми й цілунки. Моє серце болить від розлуки, а душа шепоче, що це все короткочасно. Мине тиждень... Може, місяць... Війна закінчиться нашою перемогою. Ти повернешся... Повернешся додому, де тебе чекатимуть обійми дитячих рук. А тобі не потрібно розповідати, якими міцними вони будуть, бо відчував їх у дві тисячі чотирнадцятому, коли повернувся з АТО. Ці дитячі обійми продовжуватимуться до пізньої ночі, поки наші донечки не поснуть. А потім...

Потім настане наш час. Знаєш, чомусь щоразу мені уявляється одне й те ж. Ми лежимо поряд. Моя голова на твоїх грудях. Обоє мовчимо, бо про що говорити? Війна залишилася жахітливим сном, і саме так згадуватиметься в майбутньому. Тож, лежачи на твоїх грудях, вслухалимусь у перестук твого серця. Можливо, саме в цей момент моя душа остаточно розслабиться й дозволить впасти сльозі, яка зрадливо зрине зі скнутих у камінь нервів, давши можливість знову відчути себе жінкою. Жінкою, яку кохають, яку леліють, яку оберігають... Але вневнена, що ти не дозволиш мені плакати, спивши мої сльози цілунками, зігрівши мою душу пестощами, змусивши забути про розлуку своїм коханням та своєю ніжністю... Саме ця вневненість і додає мені сил витримати цю розлуку, не піддатися паніці...

Я тобі не казала, але дехто зі знайомих намагався вмовити мене поїхати кудись з України, щоб захистити дітей від стресу. Я відмовилася навідріз. Просто дуже добре знаю наших донечок. У цьому вони вдалися в тебе й у мене. Сашенька й Настуня такі ж міцні й витривалі, як і ми. А на підтвердження цього слова нашої старшенької, яка підтримала моє рішення.

— Мам, не сумнівайся. Ти правильно відмовилася.

Куди їхати? В своїх книжках стверджуєш, що від долі не втечеш. То ж чи варто покидати свій дім?

Я обійняла наших крихіток й усміхнулася. Ми чекатимемо тебе в нашому затишному будиночку, який за своє існування вже пережив одну війну. Переживе й цю. В ньому так само пануватимуть затишок і тепло, гулятимуть аромати смачних пиріжків, які ти так любила. Повернувшись, ти поринеш у звичайне для себе життя. Твої руки знову оброблятимуть метал для мирних потреб. І я прикладу всі сили, щоб це саме так і було. Своїми обіймами та своїм коханням припиню оте жахіття, через яке тобі доведеться пройти. Воно не зітреться зовсім, але припиниться й відійде в минуле.

І пам'ятай, що для мене й наших донечок ти єдиний і найкращий. Ти – наша опора й наша гордість. Ти – серце нашої сім'ї.

14.03.2022

Лист до сестри

Привіт, сестричко. Як важко усвідомлювати, що ти ніби й близько, але я не маю змоги тебе обійняти. Нас розділяють лише якихось тридцять чотири кілометри, але які ж вони зараз довгі! Поки можу почути твій голосок лише телефоном, щоб потішити, підтримати. Не можу тільки власною долонею витерти твої сльози.

Проте благаю тебе. Не плач. Наперекір усім негараздам, наперекір усім оркам, через які наші чоловіки опинилися на фронті, не плач. Знаю, що важко, адже мій чоловік уже не вперше стає проти ворога, не вперше доводиться його проводити в невідомість.

– Мені було легше, коли він забігав додому на тих кілька годин у своєму робочому одязі. А коли зайшов у військовому, то... – ти обірвала себе на пів слова, залившись сльозами.

Все правильно. Саме така реакція прогнозована, адже хоч розумом і сприймала, що чоловік на бойових позиціях, але свій одяг його робив домашнім. Адже попри все ти на автоматі проводжала його «на роботу». Проте військова форма остаточно ставить перед жорсткою реальністю. Саме форма змушує нас остаточно зрозуміти, куди крокують наші чоловіки.

Я прекрасно розумію твій стан, бо точно так боліла душа тоді, точно так болить і зараз, але з великою відмінністю. Незважаючи на біль, тривогу й невизначеність, я від першої хвилини, коли прозвучали слова: «Дуся, я маю йти. Я потрібен там», – уже усвідомлювала страшну реальність. Адже чотирнадцятий рік зробив мене сильнішою, витривалішою. А головне – навчив триматися холодного розуму.

Марійко, не плач. Ти теж сильна. В нас на руках

діти, й ми маємо пам'ятати про це. Наші чоловіки нас захистять, бо вони справжні сини України, бо не чекали повісток, а пішли до військкоматів самі. Ми ж із тобою тепер залишаємося відповідальними за наших діточок, адже вони беруть приклад із нас. Мами сильні... Мами не плачуть... Значить і вони триматимуться так. Наші діти пишатимуться своїми татусями. А поки наша задача – дочекатися коханих, зберегти в наших оселях затишок і тепло, якими тішилися наші чоловіки. Вони мають бути впевненими, що вдома їх чекають.

Тому не плач, рідненька. Не проливай сліз. Нехай вони краще обернуться кулями, які глибоко ввійдуть в серце ворога, аби ця проклята війна закінчилася якомога раніше. А про затишок і тепло в наших оселях ми подбаємо власними руками й серцями.

Звичайно шкода, що наші діти так рано подорослішали, що їм так рано довелося зіткнутися з жорстокою реальністю ненависті й прокляття. Але саме їм доведеться будувати країну майбутнього. Наші діти вмітимуть кохати, як кохаємо ми, але вмітимуть і ненавидіти. На жаль, це неминуче. Проте наше материнське тепло й наша впевненість додасть їм сили, спрямує їхні мрії до мирного неба. І це буде саме так.

Ти ж не плач. Витри слюзи й гордо дивися на життя. Не забувай про те, що ми з тобою козацького роду, що наші предки йшли на бій із ворогом, рятуючи свій край. І це стосується не тільки чоловіків. Згадай розповіді бади Марусі про нашу пращурку. Навіть жінки в нашому роду зустрічали ворога з гордо піднятою головою й без крихти страху. Тому й ми маємо триматися точно так.

Розумію, що на серці однаково лежить тривога, що плечі опустилися під тягарем важких думок, але це минеться. Потерпи ще трішечки, адже перемога не за горами. Одного дня ми прокинемося й прочитаємо в своїх телефонах повідомлення з одного-єдиного слова – «ПЕРЕМОГА». Ось тоді можеш плакати, бо то будуть слюзи радості, а вони святі.

І ось тоді, в очікуванні наших коханих, ми приберемо наші оселі, аби повимітати з усіх закутків сум і тривогу, напечемо й наготуємо найсмачніших страв. А коли чоловіки повернуться, зберемо все те й з'їдемося в батьків, які теж моляться за мого Миколку й твого Олежика. Вони благать у Бога закрити наших коханих на полі бою від куль, звертаються до своїх покійних батьків, які зазнали пекло війни, й просять підтримати наших чоловіків, відвести від них біду. Ми святкуватимемо перемогу всі разом.

То ж тримайся, Марійко. И не плач.

15.03.2022

Лист до брата

Ти знаєш, брате, не думала, що тобі писатиму. Після твого вчинку було огидно навіть згадувати про тебе. До речі, братом я тебе назвала востаннє. Надалі Демешко В'ячеслава в моєму житті більше не існує. Я просто не знаю такого. Але так буде після цього листа.

А зараз дай мені відповідь на кілька запитань. Мене не цікавить, чому ти зрадив власну Батьківщину, бо й сама знаю відповідь. Але чому ти зрадив власну родину? Чому вирішив, що я піддамся брехні, якою вас годує пуйло? Чому ти вирішив, що я стану такою ж зрадницею й піду проти власної совісті, й подібно до тебе втопчу свою душу в гівно за тридцять срібняків?

Коли почав за два дні до війни скидати мені у Вайбер оту агітаційну бридоту, то в перші хвилини не могла повірити... Не хотіла вірити, що ти здаєшся на таке. Проте нові відео підтвердили найгірше. Ти став одним із тих нищих гнилих істот, які запродалися, які готові вбити власноруч родичів. І це ти, хто приїжджав у дім моїх батьків, хто гріб гостинці з їхніх напружених рук?! Як ти можеш так? Як у тебе виستاє совісті звертатися до мене, яка до мозку кісток українка, з пропозицією стати запроданкою? Та я сама прокляну тебе за це, бо через таких зрадників, як ти, на нашу Україну ступив лапоть ворога, бо через таких нелюдів, як ти, над головами моїх дітей летять ракети, бо через таку мерзоту як ти мої діти не можуть спати спокійно, бо через твоє гниле нутро наші чоловіки, брати, сестри, наша молодь власним життям відстоюють волю. А ти...

Ти не заслуговуєш на національність «українець», бо належність до цієї нації мають лише люди горді і з козацькою душею. Не заслуговуєш і на любов сестринську, бо брат ніколи не зрадить рідну кров і не тягнутиме її в болото ненависті та підлості. Віднині ти ніхто, рузький лапотник, шлюха, яка продається за копійку. Ти не годен ступити на нашу землю. І не дай Бог твоя нога чи нога твоїх дітей переступить поріг мого дому. Що буде в руках, тим і валитимуть поміж очі, адже на інший прийом не заслуговуєш.

А покарання... Воно дістанеться і тебе, і твоїх дітей. Бог вище й карає не палкою. Настане час, коли витимеш вовком, питаючи: «За що»? Тому наперед тобі поясню.

За сльози наших дітей, за відсутність через підтриману тобою війну наших чоловіків, за наші тривожні ночі, за посивілі голови наших батьків!.. Кару нести ти не тільки ти, а й твої діти, онуки, правнуки, проклинаючи тебе за зраду своєї крові, яка в тобі стала болотною смердючою гниллю.

Не вневнена, що цей лист хоч колись зможеш прочитати, бо мої книжки точно не перекладатимуться російською. Але знай, що кожне написане мною слово, це прокляття тобі.

А якщо коли й зможеш прочитати, то пам'ятай, що в Україні в тебе більше немає рідні. Ти чужий нашому духові. Твої нащадки не матимуть спокою, проклинаючи тебе за твою зраду. Всі наші зараз захищають рідний край, встеляючи орками, яким ти запродався, землю козацьку. Всі наші родичі йдуть із гордо піднятою головою і їм не соромно буде дивитися в очі своїм нащадкам.

А ти... Ти просто гниль, яку потрібно знищити. Я відрікаюся від тебе на віки вічні. Твоя душа бродитиме тими болотами, в яких ти загруз і навіть не намагаєшся з них вилізти. Ти не вартий навіть бруду з берців наших чоловіків, братів, дядьків, які зараз косять рузьку погань. Тебе просто не існує.

16.03.2022

Лист до лелек

Лелеки! Ой, лелеки! Чи думали ви, повертаючись додому, що рідна земля палає в вогні, що ворог наплюжить вам і наш край, що ваші гнізда зруйновані, що знайомі поля будуть вкриті рашистськими трупами? Милі птахи! Ви завжди були символом миру та благополуччя. Ваше гніздо біля будинку несло щастя родині.

А сьогодні... Сьогодні ви прилетіли й застали зруйноване попелище. Шок! Нерозуміння! Але ви повернулися. Ви обійдете свої угіддя, зронюючи гірку сльозу, яка відгукнеться болем. Та незважаючи ні на що, розпочнете відбудовувати свої гнізда. І байдуже, що на місці оселі, в якій ще нещодавно жила сім'я, радіючи діточкам, залишилося зруйноване згарище. Ви складатимете гілочку до гілочки, а за короткий час з'явиться нове гніздечко.

Лелеченьки! Ви зринете в блакитне небо й окинете поглядом поля та ліси. Всюди вирви від бомбардувань, зруйновані будинки, металеві кістяки зіпсованої розірваної техніки, гори трунів чужинців. Це жах... Жах, який зникне. Його поглине весна. Он там вже зацвіла сережками ліщина, там – підсніжник підморгує зеленим очком із похиленої голівки, а там розпускається кучерява верба. Та головне, прокидається й починає зеленіти молода трава. Вона повільно, але вневнено тягнеться до сонечка, поглинаючи й ворожі трупи, які стали поживою для вороння, й понівечений метал, який чекатиме на своїх місцях, коли його поріжуть та переплавлять на трактори, які мирно оброблятимуть землю під посіви...

Куди ти, лелеко?! Куди так стрімко повернув? Ах,

он воно що? Ти побачив мирне життя. Але поки воно ще не мирне, бо ворог і досі тонче лаптем наш край. А ті трактори... Лелеки, ми ж хлібороби! Ми ніколи не зазіхали на чуже, радіючи квітці й сонцю, тішачись вітром та водою. Ми любимо землю, а вона тією ж любов'ю відповідає нам. Саме тому, попри бомбардування, попри ракети над головою, українці йдуть на поля. Їхні руки самі тягнуться розім'яти кожну грудочку, щоб пшениця краще колосилася, щоб соняшник прямував за сонцем, щоб зеленів кавунами та жовтів динями баштан, щоб сади рясніше квітували.

Лелеко, ти символ весни, символ щастя української родини, ти – символ материнства... Благато, лелеченю, принеси з весною на своїх крилах перемогу! И тоді під твоїм гніздом господарі збудують новий і ще кращий дім, тоді знову в дворі дзвенітиме дитячий сміх, а вечорами стиха лунатиме задушевна українська пісня. Знову квітуватимуть сади, а ти летітимеш у піднебесі й разом із нами радітимеш розквіту рідного краю.

Я знаю, що зараз Україна змучена. Але то залучене, зранене її тіло. Її душа болить за вірними синами та доньками, які боронять від ворога міста й села, ліси й поля. Її серце кровить через смерть ні в чому неповинних діточок! Україна плаче, але її гордість взяла до рук зброю й стала проти супостата!

Проте твій приліт, лелеко, твоє повернення стало ніби другим диханням. Своєю появою ти вселив ще більше віри в те, що ми переможемо, що ворог згинє, як роса на сонці, що відбудуються міста й села, що ще густіше зеленітимуть наші поля, даруючи казкові врожаї.

Лелеко, ти повернувся, а з тобою відродиться й Україна в своїй силі, могутності, величчі та красі. Ти рознесеш на своїх крилах нашу солов'їну мову, що пісню лунатиме всім світом. Ти станеш символом миру та сімейного благополуччя.

Ти символ весни багатобарвної, ти символ відродження й оновлення. То ж нехай твоє крило принесе нашим захисникам перемогу!

19.03.2022

Вітальй Запека

ПЕРШЕ ПОБАЧЕННЯ

Із спілкування з дончанкою

Я така вся, нічогенька собі. Тридцять п'ять, якщо чесно. В самому розквіті. Звісно скрамнічато. Чекаю, коли заперечите – «ніяка ні «нічогенька», а зовсім навпаки – красуня!» ... Та ладно Вам, та що Ви? Як напросилася... Ох, Ви щиро? Дяконьки. Не очікувала у Вас в Полтаві зустріти такого галантного чоловіка.

Ми з Вами вперше бачимось, але Ви мені подобається. Ні! Нічого такого! Я кільце у Вас бачу. Мені з побачення постійно не щастить. Та заспокойтесь, я сьогодні мирна. Не хижачка. Іноді, звісно, природа своє бере, між нами. Хоч вовком вий. Точніше вовчицею. Нічого, що я відверто так? Ви дон'єте свою каву, я свій чай. Ви додому, а я уїхати. Більше не побачимося. Ефект потяга. Ви ще каву замовляєте? І мені? Ох, мужчинка! Шкода, що у Вас кільце, а в мене від'їзд... Дяконьки.

Я про свою невезіння розповідаю. З чоловіком ще до війни розбіглися. З того часу сама. Тоді в Донецьку важко було нормального адекватного мужика знайти. Навіть на ніч. А зараз – тим паче. Або відморозки, або контужені, або на всю голову. І всі питають, що краще не згадує. Я з тими, що за ДиРку гидує – у мене самої рідний брат в «Донбасі». Він мені шеврончик передав, щоб коли наші прийдуть в мене неприємностей не було.

Та і народу взагалі зараз в Донецьку мало. В мене фота є – в одинадцять годин дня на головній вулиці нікого. Всі, відразу після комендантського часу до магазинів чи там по якимсь справам і швидко по своїм морал. Якщо, звісно, з двору не почне арта працювати по Україні. В мене пустир з одного боку від будинку. Їм з нього зручно. От тоді протягом години потрібно до підвалу, до бомбосховища. Чому протягом години? Ох, а Ви дійсно воявали? Таке питання дивне. Всім відомо, що українські війська не менше години дозвіл на відповідь випрошують. Можеш доварити вечерю, доробити що робила і до підвалу. Тільки я ніколи не ходжу. Бачила як витягували тіла стінами прим'яті. Краще у власній квартирі. Мені поки що щастило – лише один осколок на кухню влетів. Я тільки-но з нього встала, щоб чайник вимкнути. Я Вам зараз фото покажу. Ось це крісло, а ось осколок вже витягнутий. Ото б попила чайку! З того часу лише в глухому кутку на кухні сиджу, коли ще осколок, то не задіє.

Щось я відволіклася. Ви мене ще слухаєте? Це мені тістечко? Та що Ви! В мене талія. Зовсім ні! Ніяк мені мучне. Хоча... з початку війни нормальних тістечок... Ух ти! Яка назва? Я собі в дорогу візьму! Ви точно одружені? Хоча яка різниця – я точно незабаром уїду. Ви мене цим тістечком відволікли. Так ніколи не доросповім.

На чому я зупинилася? Ох, так. Народу в Донецьку мало, чоловіків майже не має, нормальні зовсім відсутні. А після одинадцяти ранку їх ще менше. Роблю собі фоточку порожньої вулиці, що показати, як в нас життя «вирує». Коли чую, звідкись збоку в мене дорогу питають. Дивлюсь в цивільному, культурно одягнутий. Не орк. Не росіянин по акценту. А в мене сексу, вибачаюсь, що відверто... ну ще до того, як нормальні тістечка в Донецьку закінчилися.

За одним словом інше у відповідь. Чоловік з внутрішніх районів нашої ДНРки. Де канонада лише здалеку. Де в кухню осколки не літають. Щасливчик.

Ми з ним до вечора заснілювались. Виявилось, як перше побачення. Бачу, що йому не кортить прощатися. Та і у мене думки всяко різні. Хоча себе поважаю. На першому побаченні у ліжку, не в моїх правилах. Але ж уїде... але ж нормальний чоловік... за стільки часу... Сексу в мене так давно... так давно... суцільні вирвані роки.

Ноги самі самі попрямували до мого будинку... Я запалю. Щось я від цих розмов рознервувалася... Про що я? Ох, так! З одного боку, я в таких гордяхних терзаннях з приводу першого побачення, а з іншого боку, вже вечоріє і ми майже прийшли. Я ще здалеку неладне відчувала. Бачу, що арта на причепах від'їжджає. Вантажівки різні. Поспіхом так. Я до під'їзду. А там вже мій синюля до підвалу плентається. Каже, що вже п'ятдесят хвилин пройшло. Незабаром можуть відповісти. Я сина завжди до домбосховища. Сама не йду, а його завжди.

Ну, думаю, доля своїм принципам на першому побаченні змінитися. Самі вдома будемо. «Ходімо, кажу, подивимся який до мого крісла осколок прилетів». Сама себе ще обманюю, що просто вип'ємо келих чаю, а більше нічого такого. Перше побачення. Я не така і всяке різне. Та сама розумію, що діру в кріслі від осколка він може не встигнути подачити.

До під'їзду менше кроку, як почалося... Українці кілька снарядів по пустирю вгнали. Будинки не зачепило. Мій... Хоча який він «мій»? Тимчасовий мій застиг, цигарка з рота випала. Я його за сорочку та всередину. Такого ще не було, щоб я чоловіка до себе за колір тягнула. А довелося. Добре, що третій поверх. Не надто високо. Ноги в нього не згидалися, що дєрев'яні. Зрозуміла річ – з внутрішніх районів. Канонада в них лише здалеку. Щасливчики.

Донерла його. А він з порогу за туалет питає. В мене квартира добра, з-за неї не виїжджаю. Зручності окремі. Ось двері до туалету, ось двері до ванної кімнати. Показую. Направила його, а сама до кімнат лад такий-сякий навести, жіноче своє, що поки що не варто показувати, придбати.

Тільки чую неладне. Він з туалету до ванної. Потім знову до туалету. Знову у ванній кімнаті зачинився. Чую вода аж труби рве. Нічого собі, думаю, відразу душ приймає. Який швидкий. А може я не згодна на першому побаченні.

Трохи не по собі від такої наглості. Відчую, що моя моральність знову відродилася. І чим далі він водою хлюпа, тим вона, ця моральність, сука, міцніша та міцніша.

Гупати давно перестало. Перевірила чи цілі вікна. На кухні два келиха чекають. Порожні. Чоловік має відкривати пляшку та розливати. Я консервів не по-жалкувала. Теж нехай він відкриває. А цей ще у ванній водою хлюпа.

Ольга Миргородская

Казка про добро!

Давно-давно, за високими горами, в лісі, де дерева були такі старі, що їхні крони сягали самого неба, а кожна гілочка шепотіла давні таємниці, жив маленький світлячок на ім'я Світляк. Усі його друзі, інші світлячки, були безтурботними й щасливими. Вони щовечора збиралися разом, запалювали свої ліхтарики і грали в веселі ігри, освітлюючи темні куточки лісу.

Одного разу, коли сонце вже сідало за обрій, а небо забарвлювалося в усі відтінки рожевого та помаранчевого, Світляк відчув, що йому сумно. Він дивився на своїх друзів і не розумів, чому вони такі щасливі, адже світ такий великий і загадковий. Саме в цей момент до нього підлетіла лісова Мудрість, старенька сова, що знала всі секрети лісу. Вона була білою-білою, як сніг, а її очі світилися розумінням.

— Чого ти сумний, Світлячку? — запитала вона.

— Я не розумію, — відповів Світляк, — чому ми лише світимо. Хіба це єдине, що ми можемо робити?

Мудрість усміхнулася. Вона розповіла йому про Тінь, що живе глибоко під землею. Тінь була повною протилежністю світлу, вона несла в собі смуток, холод і темряву. Вона була заздрісною, бо ніколи не бачила, як сяє сонце, як ростуть квіти, як радіють метелики. Тінь мріяла поглинути все світло у світі.

— Тільки ти, Світлячку, можеш її перемогти, — сказала Мудрість. — Твоє серце чисте, а твоє світло — найяскравіше. Ти маєш знайти її і показати, що темрява — це не єдине, що існує.

Світляк, почувши це, відчув, як у ньому спалахнув вогник рішучості. Він попрощався з Мудрістю і полетів шукати Тінь.

Дорога була нелегкою. Світляк пробирався крізь хащі, повні тернів, перестрибував через бурхливі струмки, що текли в невідомість. Він чув, як дерева

скриплять і шепочуть про небезпеку, що чекає на нього попереду. Його світло починало тьмяніти. Але Світляк пам'ятав слова Мудрості. Він вірив, що його світло — це більше, ніж просто промінь.

Зрештою, він дістався до величезної печери, вхід до якої був завішаний густою павутиною. Печера була такою темною, що здавалося, вона поглинає все світло навколо. Це було місце, де жила Тінь.

Коли він зайшов усередину, він побачив її. Вона не була схожа на ніщо, що він бачив раніше. Вона була величезною, розмитою, нескінченною темрявою, що тремтіла від смутку. Вона не мала очей, рота, рук, але її присутність була відчутною. Вона була самотньою.

Світляк підлетів ближче, а його світло стало яскравішим.

— Хто ти? — прошепотіла Тінь, а її голос луною розійшовся по печері.

— Я Світляк, — відповів він. — Я прилетів, щоб показати тобі світ.

Тінь затремтіла. Вона ніколи не бачила світла, не знала, яке воно. Вона відчувала лише темряву. Вона заздрила всьому, що бачила світло, але вона ніколи не знала, що світло може бути таким... теплим.

Світляк, зрозумівши, що Тінь не зла, а просто нещасна, вирішив показати їй більше. Він почав розповідати їй про світ, який він бачив. Він говорив про яскраві кольори, про спів птахів, про запах квітів, про те, як сонце пестить своїм промінням землю. Коли він говорив, його світло ставало все сильнішим. І щоразу, коли він говорив, частина Тіні, що була ближче до нього, починала... танути. Вона не зникала, а ставала меншою. Вона не переставала бути Тінню, але вона ставала меншою, бо частина її темряви перетворювалася на щось нове.

Раптом, Світляк зрозумів. Тінь не можна перемогти, її не можна знищити. Але її можна змінити. Її можна наповнити світлом.

Він почав літати навколо неї, розсипаючи своє світло, як золотий пил. Тінь почала світитися, і вона не зникла, а просто стала іншою. Вона вже не була величезною і злою, а була меншою, і в ній з'явилися маленькі зірочки. Вона стала схожою на нічне небо, яке світилося своїм власним світлом.

Тінь, що тепер світилася, знову прошепотіла:

— Дякую. Я ніколи не знала, що світло — це так прекрасно.

Світляк був щасливий. Він показав, що добро — це не знищення зла, а перетворення його.

Коли він повернувся додому, ліс зустрічав його оплесками. Мудрість сова усміхалася. З того дня, кожен раз, коли сонце сідало, а ніч опускалася на землю, можна було побачити дві речі: яскраві вогники світлячків, що літали над лісом, і маленькі зірочки, що світилися з глибокої печери.

Світло і Тінь більше не були ворогами. Вони були просто двома частинами одного великого світу. І кожен з них був важливим.

Так, Світляк навчив, що добро — це не битва, а світло, яке розсіює темряву. І навіть у найглибшій пітьмі, завжди є надія, бо найменший промінчик світла може змінити все.

Кирил Валов

Божевільна дівчинка в космічних снах,
Вона літає в небо, не дає меж,
Замість очей — зірки, а в руках — вітри,
І світ для неї — наче феєрверки в пітьмі.

Вона сміється, коли світ мовчить,
І за собою залишає слід із вогню,
Її слова — це вигуки, що розривають ніч,
А кожен крок — як танець на зламаному мосту.

Всі бояться її божевільного світла,
Але вона — як вітер, що не зупиниться,
І хоче бути тим, чим не можна стати,
Бо дівчинка ця — це просто стихія, не людина.

Вона — як сонце, що палить без зупину,
І день для неї — не межа, а вітер.
Її серце б'ється в ритмі метелика,
І кожен крок — це вже маленький світ.

Забула сміху, забула сльози,
Її душа — це вихор, що не заспокоїться.
Маленька божевільна з квітами в руках,
Вона не боїться бути собою серед всіх.

У очах її — зорі і дощ,
Вона не чує, що кажуть люди.
Приручити її неможливо, вона — стихія,
Відходить і приходить, ніби вітрильник в море.

Зустріти її — як знайти забуту книгу,
Тільки розумієш, що все не так, як здається.
І хоче вона розфарбувати всі горизонти,
Бо її світ — це вічна фантазія, що не старіє.

Маленька дівчинка з порваним серцем,
Вона танцює під дощем, мов божевільна пісня.
Не шукає вона, не чекає нічого,
Просто жити — ось її єдиний закон.

Сміх її — як громи на світанку,
А очі — як палаючі вогні у ночі.
Всі думки її — це мозаїка без меж,
І вона не знає, як зупинити цей вогонь.

Вона — як буря в полудень жаркий,
Ніхто не зрозуміє, чому так палає.
І шепіт її — як хвилі на камені,
І серце розривається на сотні шматків.

Руки її не знають кордонів,
Летять, як птахи, в безмежжя ночі.
І кожен погляд — як блискавка в темряві,
А сміх її — то музика, що світить у зірках.

Дівчинка з мрією в очах, як вогонь,
Вона йде по світу, забуваючи час.
Залишає за собою слід з фейерверків,
І кожен крок — це як останній танець в житті.

Вона не може зупинитись, не може відступити,
Смукток її — це пусте і безшумне ехо.
Всі хочуть її приборкати, взяти в руки,
Але вона — як вітер, що не підкорюється.

Ти ніколи не знайдеш її в календарі,
Вона — в мить, в ніч, у світанку на краю.
В її світі не існує звичних правил,
І лише вона знає, куди веде її шлях.

Маленька дівчинка з усмішкою в небі,
Летить без страху, до краю без меж.
Всі навколо думають, що вона божевільна,
Але для неї це просто інший вимір життя.

Вона — як блискавка, що не боїться нічого,
І в кожному кроці — потік дива та змін.
В очах її світаються відблиски зірок,
А в серці її — океан з розірваних снів.

Вона не чекає ні на кого, не просить прощення,
Танець її — це боротьба з самою собою.
Вона — як тінь, що розсипається в сонячному
світлі,
І кожен момент її — це як вибух у тиші.

Дівчина ця — не з землі, а з туманного місяця,
Вона йде, не маючи мети, але завжди на висоті.
І кожен її погляд — як вогняний спалах,
Що зриває всі закони і старі уявлення.

Твори її думки — це шепіт серед вітру,
Слова її — як бризки води, що ламають каміння.
Вона мріє про неможливе і робить це можливим,
Але хто може зрозуміти таку, як вона?

Її кроки — це музика, що розриває тишу,
Кожен рух — наче політ між світилами.
У її серці — нескінченний бій між світлом і тем-
рявою,
Але вона танцює, не знаючи, що таке страх.

В її голосі — сміх, що резонує з усіма зірками,
А на губах — відгомін тіней, що лоскочуть душу.
Вона літає, ніби невидима, але всі її бачать,
Вона — наче загадка, що не має відповіді.

Там, де вітер, вона залишає слід,
В її очах — бурхливі моря і безкрайні горизонти.
Маленька, але велика — у своїй дожевільній красі,
Вона перетворює мрії в реальність, коли ніхто не
вірить.

Вона не знає, що таке міркування і сум,
Її світ — це таємничі лабіринти без виходу.
Але вона все одно йде, бо відчуває,
Що в кінці шляху чекає нова зірка, новий світ.

Іванна Андрейків

1.

А осінь цього року гірко плаче,
Та не за листям, що з дерев зліта...
За тими, хто весну вже не побачить,
За всіма, кого забрала в нас війна.

Осіння туга — не лише надворі,
Вона у серце закрадається здала.
Нехай живими повертаються Герої,
Нехай закінчиться ота страшна війна...

2.

Хай осінь в календар лиш заглядає,
Бо гірко, як осінній сад в душі.
Хай краще та душа співає
Про всі надії, радощі й жалі.

Дощами хай змиє усі наші болі,
Хай більше не стогне від крові земля.
Колоситься жито у мирному полі,
І хай вже прийде переможна весна.

Весна, що відродить віру й надію,
І кривди ніщо нам не принесе.
Дитячі молитви та кожного мрії —
Нехай Україна завжди живе!

3. А в моїй Україні зараз осінь,
Кленове листя опада з дерев.
Душа моя щосили просить:
«Вернись туди хоча б дощем...

Хай спогади душу огорнуть крильми,
І ранішні роси землю вкривають
В думках додалу швидше лети,
Згадай, що досі тебе там чекають.

Згадай, ту щемливу осінню пору
Де листя кленове кружляє у вальсі,
Та першу у небі вечірню зорю,
І спів в унісон без дисонансів...

Вернися промінчиком теплим в вікно
І душу чуюсь зігрій від розлуки,
Бо вернися ти туди всеодно
І обіймуть щиро стомлені руки...>>

А в моїй Україні зараз осінь,
Не я вертаюся туди дощем,
Але щоразу молюся і прошу
Мирного неба з теплим вітерцем.

4. Осіння проза в серце залізає,
І душу наче сковують дроти.
Душа мого народу не співає,
Бо з фронту не вертаються сини.

Та як полине в небо щира пісня?
І як оркестр покличе у танок?
Чорніє вже осіннє мокре листя,
І швидко добігає з годинника пісок.

Перегортає календар сторінку,
Холодний вітер пронизує кістки.
Колись в долоні падали сніжинки,
А нині серце рветься на шматки.

Бо там, далеко, у холоднім полі
Для мене хтось виборює життя.
Він не обрав такої долі —
Та для моїх дітей рятує майбуття

Цікаві свята жовтня: що відзначають в Україні та світі

Жовтень — один із найяскравіших місяців осені. Природа одягається у багряні барви, повітря стає прозорим і прохолодним, а календар дарує чимало цікавих дат. У цьому місяці переплітаються державні, релігійні, професійні та міжнародні свята. Деякі з них добре відомі, інші — досить незвичні, але всі вони допомагають зупинитися й відчутти особливий настрій осені.

Українські свята та пам'ятні дні

1 жовтня — День захисників і захисниць України. Це свято вшановує тих, хто віддано боронить державу. У багатьох містах відбуваються урочисті заходи, покладання квітів та концерти.

5 жовтня — День працівників освіти. Традиційний день, коли учні вітають своїх учителів, а в освітніх закладах організовують святкові концерти.

12 жовтня — День художника. Чудова нагода нагадати про важливість мистецтва у нашому житті та вшанувати творчих людей.

14 жовтня — Покрова Пресвятої Богородиці, День українського козацтва та День захисників України. Це особливий день для українців, що поєднує релігійні традиції з історичною пам'яттю. Саме цього дня козаки вважали Богородицю своєю покровителькою.

28 жовтня — День визволення України від фашистських загарбників. Пам'ятна дата, що нагадує про події Другої світової війни та ціну свободи.

Висновок

Жовтень — це не лише про дощу й прохолоду. Це місяць, наповнений різними святами, які об'єднують людей, дарують привід для радості й нагадують про важливі цінності. Від державних і релігійних дат до веселих і креативних міжнародних ініціатив — кожен знайде для себе щось цікаве.

Яніна Погорелова

Сіра зона

5

У дивному краї, забутому часом, було ще одне зло-вісне узвишшя.

Невелика гора, яку треба було підкорити, аби позба-вити душу від мук, сум'яття та сумнівів.

Не кожен міг пройти цей шлях. На перший погляд здавалося, що це простіше простого, та насправді це була пастка. Чужі перемоги видаються дрібницею, доки сам не ступиш тією дорогою. Люди не завжди хочуть помічати наполегливу працю й помилки, насолоджуючись думками про солодку бездіяльність.

Щойно людина ставала на шлях угору, вона ставала гравцем власної долі. Якщо сумніви проймали серце, зверхушки сповзала величезна змія, яка починала душити, і тоді душа зникала назавжди. Та існував і шанс врятуватися — втекти з гори ще до її при-буття.

Змія мала особливе забарвлення: її підборіддя ся-ло яскраво-жовтим. Довжина сягала трьох метрів. Кожен називав її по-своєму, але всі знали, що вона блискавично нападала, не залишаючи жодного шан-су на порятунок.

Потрапити на гору було не так просто: зви-чайного бажання виявлялося недостатньо. Душа повинна була бути або в повному розпачі, або сповнена сил і рішучості, щоб справді підкорити вершину. Серед-нього не існувало.

Перемога чи поразка? Сила чи страх? Подоласи — чи зникнеш у безодні нерішучості? Кожен вирішував сам, якщо серед туману здалеку йому мерехтіла гора.

Покарання чи благословення? Ризикнути чи піти далі? Деколи люди, побачивши шанс, розверталися й бігли з усіх ніг, аби більше ніколи не бачити туман.

Туман, пелена затуманює нам очі в безодні невідомості. Ми потрапили у невдалий момент, який відтягували надто довго. Все шепотіло, що настав час тікати. Тікати не було куди. Примирення зі смаком смирення тобі було до смаку, як кров тих, хто міг робити замах на те, що ти вважав своїм.

Я вирішила тебе підтримати, одягнувши найчорнішу сукню, ми мовчки продовжували йти.

У цій частині зони так легко загубитися. Я відпускаю твою руку і роблю два кроки назад. Ти не обернувся і пішов далі. Я залишаюся на місці і бачу, як вогні манять тебе. Я не знаю що це. Вихід чи пастка. Кожен із нас робить вибір. Хтось робить вибір за нас. Хтось хоче, щоби обрали за нього. Хтось пручається і доводить протилежне. Інші покірно схиляють голову. Серед туманних ночей, що переходять у зимові та холодні світанки, зустрілися дві самотності. У моєму зимовому серці зазвичай вирує розлючений лютий. Холод, порожнеча та проблиски сонця. Я знаю, хто я. Який у мене вантаж, навіть якщо його поділити на десять осіб – цього буде недостатньо. Серед ночей я ховатись, біжу від себе, тебе та ще пару персонажів.

Персонажі є другорядними, але без них сюжетна лінія буде зовсім не цікава. Чекати – це означає, що людина повернеться. Ось тепер холодно, відчуваєш?

Можу торкнутися знову і простягнути долоню, ти зможеш відчути цей холод, потім мої руки повільно відігріватимуться, тепло розвиватиметься по тілу і на обличчі з'являться посмішка, тільки сумна.

Адже це ні до чого не приведе. Другого шансу піти, я тобі не дам, тож не обертайся.

Хто швидко здається, той ніколи нічого не отримує. Здається, мені час йти. Час закінчується. Танці на ножах. Може, це був твій джекпот, може, Бог відвів. Може, хтось просто підкорився моїй волі. Я загадала решку. Обличчя володаря було на монеті?

Карма б'є нам по гаманцю? Після всіх учинених вчинків? Хто має сміливість зізнатися, що створив зі своїм життям?

Я починаю замислюватися над цим у цю темну й зоряну ніч, коли нітьма чорна, мов душі тих, хто ще не зник у цьому злощасному місці.

Учора був непростий день. Періодично з'являється ураган і все знімає. Ми називаємо його «Раптовим кінцем». За останніми підрахунками, він забрав десять людей. З'являється тоді, коли збирається багато народу, бо страждання душ стає причиною для зла.

Як тільки ти потрапив у потік — вважай, що знищений. Потік боліно пожирає тебе до останньої краплі, і вибратися неможливо. Серед місцевих сторожів ходить повір'я: «Хочеш вижити в зоні — тримайся подалі від скупчення й менше язиком трінай. Біль притягує біль».

— Ти чого варта? — насупила брови дівчина.

— Ішла б ти своєю дорогою, — зневажливо глянув незнайомиць.

— Хто тебе так навчив говорити? — підвищила тон дівчина.

— Мене?.. Та я й сам не знаю. Дивись, що робиться: люди зникають, у всіх нерви на межі, та ще й ці повір'я... Гаразд, я не правий, — почав вибачатися хлопець.

— Ім'я маєш? — розсміялася дівчина.

— Допустимо. У нас у всіх одне ім'я на всіх, — насупився хлопець.

— Тобі не здається, що ти занадто підозрілий? — штовхнула його в плече.

Небо почало затягуватися хмарами, вітер піднімався.

— Потрібно ховатися! — крикнув незнайомиць.

— Куди? Нам тікати нікуди. Ми в пастці.

Фіолетовий вулкан

Яка забава: часу немає в нас. Тому єдине, що залишається — жити моментом.

В одному з місць Зони існував вулкан. Його лава була фіолетового кольору. Це місце вирізнялося красою та небезпечкою: поруч було кислотне озеро, яке булькало сірчаною кислотою. Заблукані приходили сюди, щоб згадати своє кохання. Ходили чутки, що серед цих земель є фіолетовий камінь, який повертає спогади, адже всі, хто потрапляв у сіру зону, втрачали пам'ять про минуле життя.

Після всіх подій і тяжкого перебування в Зоні дівчина була вкрай стомлена. Вона була білявкою з великими, виразними карими очима. Її волосся спадало трохи нижче плечей, золоті локони сяяли на сонці. Зайшовши на ринок серед натовпу й метушні стурбованих людей, вона побачила старця, який розмовляв із хлопцем про фіолетовий вулкан. Ставши за стінкою, дівчина жадібно почала підслуховувати їхню розмову про місце, де можна згадати минуле кохання.

Їй стало дуже цікаво, що ж було в її житті такого особливого, адже романтична вдача не завжди давала їй заснути. Старець закінчив свою розповідь і пообіцяв провести юнака у це місце. Вставши з-за дерев'яного столу, вони рушили в дорогу. Дівчина вирішила не гаяти часу.

Дорога була довга й важка, схили та пагорби пригнічували своєю складністю. Дійшовши до місця, старець покинув юнака. Стежка вела повз бурхливе озеро.

Вдалині дівчина побачила кам'яний вівтар. Поки вона наближалася до нього, юнак безслідно зник, проте їй це не хвилювало. Підійшовши ближче, вона помітила гарну прикрасу. Вона була зроблена зі срібла й прикрашена величезним темно-пурпуровим аметистом. Доторкнувшись до нього, дівчину викинуло у її минуле життя, і збоку вона побачила цю сцену:

— Я кохую тебе! — чоловік схопив її за руку.

— Ти нічого не розумієш у коханні. Кохання — це благодать. Воно не пов'язане з егоїстичними бажаннями володіти. Думаєш, у цьому сила? Гроші, влада, страх... ти наївно вважаєш, що ці речі зроблять тебе щасливим? Однак коли ти залишишся сам із цією тишею, що кричить, тобі вже нічого не захочеться. Кохання — це надто глибоке почуття. Ти думаєш, якщо просто прийдеш до мене, я розціню це як акт великого кохання? Смішно. Звільни мене від цього. Якби ти подбав про мій світ і знав, що в ньому відбувається, можливо, я подумала б про твою симпатію. Зізнайся — ти робиш це для себе, — віддерши руку, дівчина обурено глянула на нього.

— І що ж ти накажеш мені робити, Уляно? — важко зітхнув чоловік.

— Мені подобається твій тон. Піти, мабуть. І повернутися, коли твоє серце та розум знайдуть належний спокій, — відвівши очі з величезним сумом, Уляна увійшла до квартири, залишивши на порозі розгубленого чоловіка.

Повернувшись зі спогадів, дівчина нарешті згадала своє ім'я та свого коханого, проте це не принесло їй очікуваної втіхи.

— Щоб витягти нас. Ми можемо вийти звідси лише вдвох. Бо це наш біль і наш із тобою гріх, — він пі-
дійшов до неї ближче й обійняв за талію.

— Відчуваєш, як твоє серце б'ється? Ти ще любиш мене! І це не припущення, це факт, — Марк схопив її в обійми та пристрасно поцілував.

— Що ти собі дозволяєш! Так, я пам'ятаю, хто я і хто ти. Але це нічого не змінює. Ти сам обрав цей шлях, а тепер намагаєшся все повернути, — обурено глянула Уляна.

— Смішна.

— Кохання... що воно робить із людьми? Як часто ми бачимо сумні історії, стаючи нікими свідками в безодні безжальних ігор і непорозумінь. Що ми отримуємо від цього? У чому вигода? Ми домовилися дуже просто: правила гри встановлюю я. Тобі це не подобається, бо ти звик до іншого. Усе, чого ти хочеш,

— щоб хтось був рівний тобі. Це твоя егоїстична риса, яка відштовхує мене. Ми схожі, я знаю, на що ми здатні. І ти знаєш, що можу я. Це виводить тебе з душевної рівноваги. «Як так?» — питаєш. Але так і є. Це не працює інакше. Перед тими як щось узяти, треба щось віддати. Ти знаєш ціну? — схопивши його за плечі, вона зазирнула прямо в очі.

— Що ти хочеш? — у зелених очах Марка з'явився сумнів.

— Браво! Дуже довго я чекала цього питання. Хочу, щоб ти повернув мені те, що забрав, коли пішов. Я даю тобі час подумати — до наступної бурі. А після чекатиму на тебе на тому самому місці, де завжди, — дівчина розсміялася; гнів у її голосі змінився поблагливістю.

Марк стояв і дивився, як вона віддаляється, забираючи все із собою.

Кілька днів раніше

– Він все знає, тобі варто зробити якийсь вибір! Так, не може далі продовжуватись! – Дем'ян схопив за руку Уляну.

– Що ти несеш! Ніхто нікому не належить, ти що не розумієш? Де ми знаходимося? У такому становищі немає часу і сил з'ясовувати стосунки, – відсмикнула руку Уляна.

– Так? Тоді я йду куди хочу і роблю, що хочу! – обурено глянув хлопець.

– Так, йди! Я більше не можу віддавати своє серце тому, хто його не заслуговує, – хрипким голосом відповіла Уляна.

Дівчина розвернулася і пішла. Дем'ян розгублено дивився їй услід. Почала підійматися буря, його каштанове волосся почало лізти йому в обличчя, що ще більше почало його дратувати. Піднявся настільки сильний пил, що він втратив Уляну з поля зору.

Він уже пошкодував, що влаштував цю сцену. Але почуття ревності і злості заповнювало його серце. Так, можливо, Уляна мала рацію! Бажання мати нічого спільного з любов'ю. Всепоглинаюча пристрасть, хіба є відтінком кохання? Ні? Тоді що це. Наскільки потрібно ще переживати. Дем'ян сів на асфальт і заплющив очі, він відчував бурю, як пісок і пил, літає довкола нього.

Раз, два, три, все, що відчую, має пройти. Повторивши тричі, все зникло. Як і належало. У цьому житті все минає, зовсім. Життя, кохання, надія та страх.

Це теж минеться. Це лише період. Дем'ян підвівся з колін і обтрусив свої чорні джинси. Його улюбленим цвітом був чорний. Уляна часто казала, що йому пасує цей колір, але асоціюється він у неї з помаранчевим.

Йому було цікаво, чому саме помаранчевий. А, не червоний, адже червоним вважався колір кохання та пристрасті. На той період їх придбування, він їй був немов ковток свіжого повітря, немов сонце у темряві, тому асоціація була з чимось яскравим і теплим.

Попри це, Дем'ян зробив своїй коханій подарунок. Він подарував їй гарну червону сукню, в якій вона й пішла від нього в гніві.

– Треба піти до бару! – відчайдушно прошепотів сам собі Дем'ян. І попрямував у бік бару.

Чи часто ми ставимо собі запитання? Що означає для нас наше життя? Чому ми приходимо в цей світ? Що ми вносимо у цей світ? Коли ти опиняєшся в такому місці, як сіра зона, багато чого стає вже неважливим. Адже пізно шкодувати про скоєне. Дія сталася і зворотного не повертати. Будемо чесні один перед одним. Не просто так це вийшло. Знаю, прийняття – це досить складно. Однак, чим швидше це станеться, тим більша ймовірність, що є маленький шанс вибратися з безодні невідомості. Мені завжди було цікаво, як люди живуть спокійно у такому місці. Заплющити очі, хіба це складно? Нічого не бачу. Нічого не чую та чути не хочу. З цими думками прийшов Дем'ян у бар.

На його невдачу, він зустрів там Марка, який був напідпитку.

– Харизматичний покидьок, – прошепотів собі під ніс чоловік за барною стійкою.

– Що? – здивувався Дем'ян.

– Так, ти бачив його. Вічно влаштовує якийсь цирк, підносить себе немов він Бог. Нудить від таких.

– Пасивна агресія? – з усмішкою відповів Дем'ян.

– Чув, про твою подружку. До цього дня не зрозуміто, навіщо він за нею прийшов у це місце. Стверджують, що вона потрапила сюди з його вини.

– Чому ти так вирішив?

– У мене для тебе погані новини. Цю дівчину він тобі не віддасть. Навіть якщо подає вигляд, що йому наххати. Цілеспрямовано прийти сюди.

– По-твоєму, Уляна річ? – обурився хлопець.

– Моя справа, звісно, тебе попередити. Я за ним спостерігаю не перший день. І він знає. І, повір, йому це дуже не подобається, – допив останній ковток дешевого пива, кинув дрібноту на барний столик.

– Налякав, – розсміявся Дем'ян.

– Жарти, ну що ж веселись. Мені пора. Прощавай, хлопче, – чоловік років сорока, у сірій сорочці та потертих джинсах підвівся і вийшов із бару.

Дем'ян уважно почав розглядати Марка.

«І що вона знайшла в ньому? Не можу зрозуміти».

Марк грав у дартс. Схоже було, що він професіонал.

– Добре, грає! – звернулася барменка до Дем'яна.

– Схоже на це.

– Так, цей хлопець часто буває. Вміє справити враження. У нас тут планується чемпіонат. Чи не хочеш записатися?

- Мені треба подумати.
 - Думай, однак, поки що цей хлопець лідер у цій грі,
 - захоплено відповіла жінка.
 - Гаразд, чорт із тобою, давай!
 - Дивлюся тебе це зачепило. Щось у вас є схоже. Приходь через тиждень на вісім годин.
 - У мене немає годинника! – важко зітхнув Дем'ян.
 - Такому красеню як ти, я позичу. Знаю, тут у зоні, все йде інакше.
 - Дякую. Звати тебе то як? Я повинен знати, щоб повернути годинник.
 - Еммі. Мене звуть Еммі.
 - Добре.
 - Я здивована, що ти вирішив кинути йому виклик,
 - поправивши рудий локон за вухо, милуючись, відповіла дівчина.
 - Мені пора. До зустрічі.
 - До зустрічі.
- Дем'ян ще раз кинув погляд на Марка і пішов з бару.

Парочка встала з дерев'яного столика, що знаходився в лісі.

– Куди ми попрямуємо? – запитала Уляна.

– Ми підемо до вулкана. Там грітимемося.

– Тобто? До вулкана? Я зовсім не розумію цього місця. Тут все не так, як треба. Наче не піддається жодним законам, все надто хаотично. Я не розумію цього. Що нам потрібно зробити, щоби вибратися? Ми заручники цієї ситуації. Тут трапляються дивні речі. Наразі відбулися зміни. Ми не знаємо які. Почалися холоди. Народ збирається біля вулкана.

– Заспокойся, прошу. Все не так уже й погано. – Дем'ян узав дівчину за руку.

– Ми всі розгублені. Хто викликав це явище?

– Коли душа не проходить випробування або зникає з цього місця, приблизно на два тижні починаються холоди.

– І що це означає? Що, якщо кожен день хтось так ітиме, то ми будемо у вічному холоді?

– Так, все правильно, – спокійно відповів Дем'ян.

– Ми маємо припинити це. Якщо ми не можемо покинути зону, ми зобов'язані прибрати все це зло, що забирає душі.

– Це неможливо, ми, вважай, що у чистилищі. І що і хто ним керує, то далеко не зрозуміло. Ясно тільки одне, що якщо ти не дотримуватимешся правил, ти зникаєш. Вихід лише один. Дізнатися свій гріх або ваду і пройти випробування. Це все.

Дем'ян та Уляна йшли кучугурами. Навколо були со-
сни вкриті снігом.

– Дідько! Як холодно! Чому ми відчуваємо холод? От скажи! Я ще у сукні. Ходити по снігу у вечірній червоній сукні, – розлютилася Уляна.

– Коли ти змиєшся, ти все одно, прекрасна. Попри те, де ми, ти маєш чудовий вигляд. Як свято серед чуми.

– Дякую, Дем'яне! Таких компліментів мені ще ніхто не говорив. Хоча, це навіть мило. Тільки, зовсім трохи, – повернувши голову вправо, Уляна помітила річку.

– Вона теж замерзла. Ти знаєш, що це означає? – спантеличено подивившись на Дем'яна спитала вона.

– Це означає, що доки триватимуть холоди, душа з випробуванням річкою не зможе його пройти чи зникнути. Так ми застряємо ще на термін. Фактично ми всі пов'язані. Здається, ми прийшли.

– Скільки народу! Підійдемо ближче. Побачимо, що там.

– Так, ходімо!

Люди почали збиратися біля вулкана. Це був єдиний спосіб зігрітися. Краса, жорстокість та безкарність цього місця лякала. Приваблювала вбивць, психопатів та просто випадкових перехожих.

Однак усі вони збиралися в одному місці.

– Ти певен, що нам варто туди йти?

– Уляно, чого ти боїшся? Я ж із тобою. – впевнено відповів Дем'ян.

– Не знаю, все ж таки, чула, що там небезпечно. Так, і мені здається, що я точно там зустріну Марка.

– Ти все ж таки зважилася на цю розмову?

– Ні, я не хочу. Минулого не повернути, – важко зітхнула Уляна.

– Він же за тобою прийшов. А я тебе так просто не відпущу.

– Смішний ти, – засміялася дівчина.

– Чого ж?

– Ніхто нікому не належить, ти зрозумій. Ми з тими людьми знаходимося поряд, з якими хочемо.

Він може вбивати собі на дулку що завгодно і як завгодно, розповідаючи тобі свої аргументи, живучи у своїй реальності. Але...

– Що «але»?

– Я ж не річ, Дем'яне! Я – людина і маю право вибрати того, з ким мені краще. І не факт, що мені буде краще з тобою.

– Це пуста розмова.

– Ти маєш рацію, так і є, – Уляна зняла куртку і повернула Дем'яну.

– Навіщо, повернула? Замерзнеш! – Накинув назад на плечі.

– Ми прийшли, дивися, скільки народу. Знайдімо для нас місце. Ця ніч буде надто довгою. Здається там буде змагання.

– Так, я чув про це в барі.

– Це буде цікаво.

Дем'ян та Уляна прийшли до вулкана. Багато народу прийшли погрітися.

- Сідай! - зняв куртку хлопець і поклав на землю для Уляни.

- Дякую, - зім'ялась дівчина.

- Про що ти мрієш?

- Я? - зніяковівши присіла вона на куртку.

- Ти!

- Про весну.

- Яка має бути весна?

- Ми з тобою гуляємо садом, там багато яблунь. Небо чисте і світить ніжно сонце, воно ще не обпалює.

Трава низька, можна пройти. Я знаходжу найкрасивіше дерево, ми сідаємо під ним і довкола немає нікого. Тільки ти і я. Нас нічого не турбує, я дивлюсь у твої очі...

- І що ти бачиш у моїх очах?

- Твої очі, як весна. І це найкрасивіше місце.

- Звучить романтично. Якось тут настане весна.

- Ти стоятимеш, так? І дивитись на мене? - по-благжливу глянула Уляна.

- А що?

- Вчинимо так, ти сідаєш, а я до тебе на коліна. Так тепліше.

- Ось цього я від тебе не очікував!

- Так, ми дівчата такі, - засміялася Уляна.

- І що далі?

- Кумедний, мені з чого знати. Життя досить непередбачуване. Ми цінуємо моменти нашого життя. Жити в насолоду. Живи поки молодий, то нам твердили?

- Так все вірно. Ти перейшла на дуже серйозну тему.

- Шкодуєш?

- Про що?

- Що жив одним днем?

- Ні, не шкодую.

- Я теж. Жаль - це дурість.

Обнявшись, Дем'ян та Уляна спостерігали за людьми. З кожною хвилиною народ підтягувався з усієї місцевості, адже холод пробирав до кісток.

І в сніговому пеклі можна було зігрітися тільки в цьому місці.

Серед холоду та мороку прорізався промінь світла. Народ почав прокидатися від напівтемряви, і температура почала підвищуватися.

- Що відбувається? - сонним голосом сказала Уляна.

- Душа відійшла.

- Так, і що тепер?

- Тепер буде тепліше, поки не станеться це знову.

- Ти вважаєш, що це відбуватиметься завжди?

- Завжди.

- А я так не думаю, треба, щоб цього місця не було.

Ми стали усі вільні. Якщо хтось чи щось створило це місце, значить, ми маємо можливість у цьому розібратися. Тим більше ми бачили стару лабораторію.

- Так, я пам'ятаю це місце. Нам заборонено ходити туди. Ти хоч знаєш, що буває з тими, кого вони зловлять?

- Що? - підвелася Уляна з колін.

- Їх знищують.

- Що? - обурилася дівчина.

- Утилізація, знищення, як хочеш, можеш це назвати.

- Я там була, але мене не пропустили далі.

- Тобі пощастило...

- Не знаю, вони мене не чіпали. Ти мене дуже здивував, я не знала, що вони можуть бути небезпечними.

- Ми наче експеримент.

- Який ще експеримент?

- Треба розбиратися, але дуже обережно. Щоб не спричинити холодів. Адже, що згодом ніхто не знає.

Говорять, що ти зникаєш назавжди. Може хтось втомлюється від цього поневіряння і робить це навмисно.

- Можливо. Нам час іти звідси. Нині всі почнуть збиратися. Бракувало, щоб задавали. - Дем'ян узяв за руку Уляну.

- Ходімо.

- Ходімо, скоріше! - Уляна злякалася.

Парочка пішла у бік покинутого магазину.

Кілька років тому.

– Дорогі колеги! Раді бачити вас у нашій лабораторії. Наша місія та проєкт має стати світовою цінністю та спадщиною. Сьогодні, цього знаменного дня, ми хочемо запросити професора біологічних наук! Марка Матвійовича! Вам слово!

– Вітаю, колеги! Ми готові ступити на новий шлях свідомості та усвідомлення смерті. Цей прорив внесе свої корективи у суспільство. На цю мить наш проєкт закритий. Ми повинні підготувати суспільству до нашого відкриття та прориву. Зараз слово нашому лаборанту та моїй дружині Уляні Анатоліївні!

– Здрастуйте, ми раді вас усіх бачити в нашому новому проєкті. Для нас важливо зібрати найкращу команду. Наш проєкт допомагає відродитися та створити нового себе. Цей келих шампанського я хочу підняти за нас!

Науковці підійшли до столика, кришталеві фужери були наповнені ігристим шампанським.

– Цей проєкт змінить суспільство та виставу. Ми допоможемо людям опрацювати свої проблеми.

– Це важлива частина нашої роботи. – Марк зробив ковток шампанського.

– Доброго дня, колеги!

– Здрастуйте, Дем'яне! Ви теж наважилися на це? Приєднатися до нашого проєкту? – простягла руку Уляна.

– Так, як я міг упустити таку можливість. І роботу з такою чудовою дівчиною? – засміявся Дем'ян.

– Справді, ніяк!

– Ми дуже раді вас бачити. – Тиснув руку Марк.

– Я чув, що ви з Уляною давно знайомі?

– Так, ми навчалися в одному навчальному закладі.

– Так, вип'ємо за це.

Свято тривало, за кілька хвилин під'їхав оркестр. Довгоочікуване свято виправдало надії кожного.

Думали ви про своє призначення? Життєве? У молодому віці завжди здається, що в тебе багато часу, наче кишені набиті монетами, які легко розсипаються на сувору реальність буття.

Одні говорять нам про цілі, свою цінність та мотивацію. Інші шепочуть нам про те, щоб ми жили легко та безпосередньо. І що насправді? Є істинною та правдою для кожного з нас.

Потрапляючи в сіру зону, кожен думав про те, що ми стали заручниками ситуації, в яку ми потрапили самі.

Нас формує середовище, в якому ми знаходимося, ростемо, розвиваємось або деградуємо.

У нас є багато можливостей контролю свого життя, без можливості нехай все за вітром.

Але, ми пускаємо, ніс, життя і всі наслідки.

- Що ти робиш?
 - Я збираю пазл.
 - Серйозно?
 - Ха-ха, серйозно. – засміявся Дем'ян.
 - Навіщо?
 - Я знайшов його в занедбаному магазині, точніше, я знайшов мішечок.
 - І що це?
 - Мабуть, Сонячна система.
 - Сидіти на бетоні, знаєш, це не найкращий варіант.
 - Подбай про себе.
 - Що ти пам'ятаєш про своє життя?
 - Достатньо, щоб аналізувати її, поки ми знаходимося тут.
 - Я пам'ятаю, проте, уривками. Адже ми могли її прожити по-іншому.
 - Могли, – зітхнув Дем'ян.
 - Здається, це Земля.
 - Так, Меркурій, Венера, Земля. Мені подобалася астрономія.
 - Зірки завжди здавались мені такими далекими.
- Плутон прибрали зі списку планет, чому він є?
- Плутон був порівнянний за розмірами – Церери та Еріди.
 - Як богиня-розбрату?
 - Богиня – хауса, мабуть.

- Чим більше безладдя, тим більша ентропія. – замислилась Уляна.
- Ми усуваємо стільки хаосу, скільки можемо, навіть зараз цієї хвилини.
- Що ти робила біля вулкана?
- Коли? – Уляна здивувалася і присіла поряд з Дем'яном.
- Ти знаєш, коли. Дізналася, що хотіла?
- Дізналася. – важко зітхнула дівчина і відвела погляд убік.
- І що робитимеш з цим? Думаєш, це так все закінчиться, якщо ми збігатимемо від цього? О, ні. Можна робити, що цього немає. Але він є скрізь.
- Так, виріши це.
- Це не моя історія. А твоя. Я просто запитав. За фактом, мене це не стосується.
- Смішно чути від тебе.
- Я закінчив, можемо йти. – Дем'ян підвівся і нильно подивився на пазл.
- Виглядає симпатично.
- Вміння завершувати справи, нині важливе. Нам час іти звідси.

У сірій зоні було ще одне місце, де виживали люди. Історію таємної села передавали старшини новачкам.

І ходили такі чутки...

Одного разу в маленькому селі, загубленому серед густого лісу, жили люди, які вже кілька поколінь передавали одне одному таємний знак. Цей знак був їхньою особливою спадщиною і символізував їхню силу та єдність.

Село було ізольоване від зовнішнього світу, і мешканці покладалися один на одного, щоб виживати та прогресувати. Всі були зв'язані міцними зв'язками дружби та солідарності. Жоден з них не знав точного походження таємного знака, але кожен знав його значення та важливість.

Знак представляв собою візерунок з тонких ліній, переплечених у складну й красиву симетрію. Він був вирізаний на каменях, вишитий на одязі та зображений на прапорах села. Цей знак нагадував кожному мешканцю про їхню спільну історію та зобов'язання один перед одним.

Таємний знак, який передавався у таємниці, грав важливу роль у житті села. Він використовувався як засіб зв'язку у випадку небезпеки або кризи. Коли наставали важкі часи, мешканці села використовували знак, щоб попередити один одного про надходяще лихо й об'єднати свої зусилля для захисту й підтримки.

Протягом багатьох років мешканці села бережно зберігали знак у таємниці.

Проводили особливий ритуал передачі знака наступному поколінню. Цей ритуал включав церемонію, присягу та передачу всіх знань і цінностей, пов'язаних з знаком.

Таємний знак став символом надії та сили, надихаючи всіх мешканців села на добрі справи й взаємодопомогу.

Одного разу чужаки відкрили існування села та його таємного знака. Деякі люди зовні були зацікавлені його секретом та силою. Вони намагалися викрасти знак, щоб використовувати його у своїх корисливих цілях.

Однак мешканці села були готові до захисту своєї спадщини. Вони об'єдналися та використали знак, щоб попередити один одного про надходящу небезпеку. й надихала людей подолати труднощі й проявляти солідарність разом.

З плином часу таємний знак став символом гордості та ідентичності для всіх мешканців села. Він нагадував їм про силу, яку вони могли досягти, коли об'єднувалися й працювали разом. Ця історія села та його таємного знака стала легендою, яку передавали й надихала людей подолати труднощі й проявляти солідарність разом.

Женя Дніпровська

Балада про Жінку, що долю здолала

У темнім краї, де тіні повзали,
Де стогін вітру кликав до землі,
Жила Вона — мов полум'я у криці,
Мов тихий спів у бурі й імлі.

Їй доля з перших днів плела тенета,
Кидала камінь, зводила мости,
Та не скорила серденька завзяте —
Вона училася крізь ніч рости.

Пройшла крізь зливи, грози і розлуки,
Де навіть сонце здавалося чужим.
Її долоні в ранах, очі в муках,
Та погляд вогкий все ще був живим.

Сміялася вона в лице негоді,
Коли на обрії тріщала мла,
Коли кричали: «Ти одна, самотня!» —
Вона вогонь під серцем берегла.

І там, де інші впали б на коліна,
Вона ставала в повний зріст сама.
І там, де інші втратили б надію,
Вона шукала крихту краю дня.

Вітри і доля, наче два мечі,
Сікли її по тілу і по серцю,
Та в кожному рудці проростав світанок,
Вела її невидима вже стерня.

І ось стоїть — мов скеля над рікою,
Де хвиля б'ється, та її не зносить.
Її життя — легенда про любов
І про вогонь, що темряву не просить.

Сьогодні кажуть: «Ось вона — опора,
Сестра вітрів, що вчить нас не здаватись.
Її ім'я звучить немовка в горах,
А серце б'ється, щоб і нам палати».

І якщо світ колись здригнеться знову,
І ніч накриє полями село —
Вона підніме зір, зітхне сурмово
І скаже: «Я вже це перемогла».

Пісня про Ту, Що Зламала Ланцюги

У перші дні, коли світ ще тремтів,
Коли боги вели між собою суперечки,
Вони створили Долю —
Невидиму ткачку, що пряла життя людей.

І в кожного була своя нитка:
Довга чи коротка, ясна чи темна —
І Доля сміялась, рвучи ті нитки,
Коли їй заманеться.

Але була Одна, що не скорилась.
Її ім'я не записане в книгах,
Її крик народився з першим громом,
Її серце билось разом із землею.

Коли Доля простягла до неї руку,
Щоб вплести її життя в темний візерунок,
Вона зламала веретено,
І полотно розсипалось зорями.

Тоді боги спустили на неї бурю,
Послали випробування і війну,
Та Вона пройшла крізь вогонь босоніж,
Сміючись у лице громам і тіням.

Її кроки розбудили гори,
Її подих зрушив сплячі ріки,
Її кров стала новими світанками,
А її слюзи — квітами в долинах.

Люди дивились і казали:
«Вона — не просто жінка, вона — меч богів».
І навіть сама Доля схилила голову,
Визнавши поразку перед її серцем.

Відтоді в кожній жінці живе іскра
Тієї, що зламала ланцюги,
Щоб нагадати:
Життя не лише тягар — воно вогонь,
І його можна тримати в своїх руках.

Балада про Матір, Що Тримає Світ

Коли боги творили перший світанок,
Коли земля ще парувала від роси,
Вони шукали, кому довірити полум'я життя.
І тоді з туману з'явилася Вона —
Матір.

Її волосся було темне, як рілля після дощу,
Її руки — теплі, як весняна земля.
Боги вклали їй у серце
Перший крик дитини,
Першу колискову,
Першу сльозу і перший сміх.

Але разом із даром життя
Вони поклали на її плечі тягар —
Відчувати біль сильніше, ніж інші,
Плакати в тиші ночі,
Коли ніхто не бачить,
І все одно вставати зранку.

Матір йшла через бурі й холод,
Її сліди заповнювалися квітами.
Вона тримала в руках немовля
Навіть тоді, коли гриміли громи,
Навіть тоді, коли світ валився.

Коли війни спалювали міста,
Вона ставала муром,
Коли голод ходив по хатах,
Вона ламала останній хліб навпіл,
Не куштуючи сама.

І навіть тоді, коли смерть стукала в двері,
Вона говорила:
«Візьми мене, але залиш моїх дітей».
І смерть відступала.

Кажуть, що саме її подих
Повертає сонце на небо щоранку,
Що її руки тримають небо,
Щоб воно не впало на землю.

А вночі, коли ми спимо,
Матір іде до зірок
І просить у них світла для своїх дітей,
Щоб воно ніколи не згасло.

І допоки звучить колискова у світі,
Допоки десь горить віконце вночі —
Матір стоїть на варті,
Тримajući цей світ у рівновазі.

Балада про Доньку, Що Несла Світанок

Коли місяць упав у колиску річки,
А зорі сипалися, мов зерно,
Народилася Вона —
Донька світу, донька вітрів і трав.

Її очі світилися, мов дві краплі ранкової роси,
Її крик розбудив сплячих жайворонків,
І навіть доги, що стерегли тишу,
Посміхнулися вперше за тисячу зим.

Її кроки були легкі, мов вітер,
Її волосся плуталося з сонячними променями.
І куди б вона не йшла —
Там розквітали квіти,
Там оживали криниці,
Там умикався сміх, як весняний дощ.

Але доля не дала їй лише гратися —
Вона поклала їй на плечі завдання:
Не просто рости,
А нести світло далі,
Там, де матері вже не стане.

Донька навчилася бути сильнішою,
Ніж здавалась їй тінь,
Вона брала вогонь з рук Матері
І берегла його від бурі й ночі.

І навіть коли небо розривали блискавки,
Вона стояла, мов тонка берега,
Схиляючись, але не ламаючись,
І шепотіла: «Я витримую».

Кажуть, що саме Донька
Відчиняє врата нового дня,
Що її сміх змушує сонце вставати,
А її сльози викликають дощ,
Щоб ожили ниви.

І коли Матір дивиться на неї здалеку,
Вона бачить у її кроці
Продовження свого власного шляху.
І світ знає:
Поки Донька йде —
Ніч не переможе світанок.

Балада про Дружину, Що Берегла Вогонь

Коли на небі вперше зійшли зорі,
І люди вперше знайшли одне одного,
Боги створили союз —
Щоб два серця билися, як одне.

І була Вона — Дружина.
Її серце билось в такт його серцю,
Її очі шукали його в темряві,
А її руки берегли його шлях.

Коли він йшов у поле —
Вона стояла на пагорбі,
Мов світильник,
Щоб він не загубив дороги додому.

Коли він ішов у війну —
Вона плела йому оберіг
І клала його до серця,
Щоб стріла не пробила груди.

Коли він падав,
Вона піднімала його плечем.
Коли він мовчав,
Вона співала йому,
Щоб він пам'ятав, хто він є.

Кажуть, що одного разу,
Коли сама Доля вирішила відібрати його,
Дружина стала на порозі дому
І сказала:
«Якщо хочеш забрати його —
Забери й мене».

І Доля відступила,
Бо навіть вона не здолала любові,
Що горіла в її очах.

Вона стояла пліч-о-пліч,
Коли йому кидали виклик.
Вона була його тишею і бурєю,
Його молитвою і його мечем.

Велика Балада про Жінку

На початку, коли зорі ще були іскрами в темряві,
Боги створили Жінку,
Щоб світ мав серце.

Вона була Матір'ю —
Тримала небо, щоб не впало,
Годувала землю своїм теплом,
Вчила життя дихати,
Навіть коли воно задихалося від ночі.

Вона була Донькою —
Несла світанок у долонях,
Сміхом будила сплячі ниви,
Несла вогонь далі,
Коли полум'я гасло у чужих серцях.

Вона була Дружиною —
Стояла поруч, коли світ валився,
Тримала оберіг біля серця,
Зупиняла війну своїм поглядом
І віддавала власний подих,
Щоб коханий міг вдихнути знову.

І нарешті вона була Тією,
Що кинула виклик самій Долі:
Розірвала нитку,
Зламала веретено,
І змусила богів схилити голови,
Бо її любов і сила
Були могутніші за їхні закони.

І кажуть, що коли світ хилиться до темряви,
Її постать з'являється на обріях:
То Матір тримає небо,
То Донька розпалює світанок,
То Дружина береже вогонь,
То Бунтарка йде проти бурі.

Але всі вони — одна.
Одна, що встає з колін,
Одна, що не дає загаснути надії,
Одна, що вчить світ,
Що жіноча сила —
Це коріння і крона,
Вогонь і вода,
Сльоза і сміх,
Історія і майбуття.

І поки вона існує,
Світ стоятиме.

«Поезія як голос епохи» — у більш обширний, академічний формат.

Поезія як голос епохи

Вступ

Поезія — це не лише мистецтво слова, а й дзеркало часу.

У кожному суспільстві вона постає як форма вираження найглибших переживань народу: від радості й надії до трагедій та боротьби.

Особливістю поетичного слова є його здатність поєднувати індивідуальний досвід автора із загальнонаціональним чи навіть загальнолюдським.

Саме тому поезія нерідко стає голосом цілих поколінь, відлунням історичних епох.

Поезія як форма колективної пам'яті

Коли ми звертаємося до класики української літератури, неможливо оминати Тараса Шевченка. Його вірші — це не лише особиста сповідь митця, а й узагальнений біль народу, поневоленого імперською владою.

«Кобзар» став не книжкою, а символом, у якому закарбовано прагнення свободи та віру в майбутнє. Подібно до того, як античні поети зберігали героїчні міфи, Шевченко зберіг правду про долю українців.

Поезія й надалі виконувала функцію літопису. У ХХ столітті Павло Тичина, Євген Маланюк, Ліна Костенко та інші митці своїми рядками зафіксували драматизм історії: революції, війни, репресії. Їхні твори зберігають пам'ять поколінь, роблять події не лише фактами історії, а живим досвідом, який неможливо забути.

Поезія як відображення особистого і суспільного

Особливість поетичного слова полягає в тому, що воно поєднує інтимне й універсальне.

Любовна лірика Лесі Українки, сповнена особистих мотивів, водночас стає відображенням боротьби за власну гідність та силу духу.

В її рядках — жіночий голос, який прориває межі патріархального суспільства та постає символом свободи й самостійності.

У часи суспільних зрушень поезія нерідко стає мовою протесту.

Вірші Василя Стуса — це приклад того, як індивідуальна творчість стає духовним щитом нації.

У його словах — не лише внутрішній біль митця, але й заклик до свободи для всього народу.

Сучасна українська поезія

Події ХХІ століття довели, що поезія залишається надзвичайно актуальною.

Вірші, написані під час Революції Гідності та російсько-української війни, стали не лише літературними текстами, а й частиною громадянського життя. Поети Сергій Жадан, Катерина Бабкіна, Борис Гуменюк та інші творять слово, яке резонує з колективним болем і надією суспільства.

Ця поезія — жива, емоційна, інколи різка. Вона зберігає автентичність емоцій війни й водночас дарує читачам відчуття єдності.

Слово стає зброєю, а вірш — оберегом, який підтримує дух народу в найтемніші часи.

Висновки

Поезія завжди була і залишається голосом епохи.
Вона здатна виразити те, що важко передати про-
зою чи документом: глибину почуттів, тремтіння
надії, велич і трагедію історії.

Від Шевченка до сучасних авторів українська поезія
виступає тим самим духовним камертоном, який
налаштовує народ на боротьбу, відродження й утвер-
дження власної ідентичності.

Поезія — це пам'ять і пророцтво водночас. Вона зву-
чить у минулому, резонує з теперішнім і вказує
шлях у майбутнє.

Проза як відбиток буденного життя

Вступ

Проза завжди була особливим способом осягнення дійсності. Якщо поезія схильна передавати почуття й узагальнені образи, то проза частіше занурює читача у деталі повсякденності.

Вона дозволяє побачити життя «зсередини» — у його складності, суперечностях і багатогранності.

Через характери героїв, їхні вчинки та вибір проза відкриває перед нами правду про людину й суспільство.

Реалізм і психологізм у прозі

Однією з головних рис прози є її реалістичність. Вона тяжіє до зображення життя у формах самого життя. Наприклад, у творчості Івана Нечуя-Левицького, Панаса Мирного чи Марка Вовчка ми бачимо глибоке відображення селянського побуту, соціальних конфліктів і духовних шу-кань простої людини.

Особливу увагу проза приділяє психологізму. Герої Валер'яна Підмогильного («Місто») чи Володимира Винниченка постають перед читачем не як абстрактні постаті, а як особистості з внутрішніми сумнівами, спокусами, болем і надіями. Це наближає літературу до реального життя, робить її відображенням людської душі.

Життя як боротьба за самореалізацію

Проза часто досліджує прагнення людини знайти своє місце у світі.

У романі Підмогильного «Місто» головний герой Степан Радченко проходить шлях від наївного сільського юнака до складної особистості, яка прагне визнання й влади.

Цей сюжет ілюструє боротьбу за самореалізацію, що була характерна для багатьох українців початку ХХ століття, які шукали себе у стрімко модернізованому суспільстві.

Подібні теми знаходимо й у творчості Ольги Кобилянської.

У романі «Царівна» головна героїня бореться за право бути вільною жінкою, здатною самостійно обирати власну долю.

Таким чином проза не лише описує побут, а й відтворює внутрішній протест проти застарілих норм.

Проза ХХ століття: трагедії та виживання

Українська проза ХХ століття неможлива без теми втрат, війн і репресій.

Твори Уласа Самчука («Марія») чи Олександра Довженка («Україна в огні») показують буденність людей, які змушені виживати у нелюдських умовах.

Проза тут перетворюється на літопис трагедій, але водночас зберігає людяність у найтемніші моменти історії.

Сучасна українська проза

Сьогодні українська проза знову відбиває наші будні — на цей раз у час війни та глобальних трансформацій.

Романи Сергія Жадана, Андрія Куркова, Софії Андрухович досліджують життя пересічних людей на тлі великих історичних зрушень.

Герої цих творів — це ми самі, зі своїми страхами, прагненнями й маленькими радощами.

Буденність у сучасній прозі — це не лише рутинна. Це простір, де людина шукає сенс, бореться за гідність і знаходить у собі сили йти далі.

Висновки

Проза — це своєрідне дзеркало буденного життя. Вона відтворює не лише зовнішні події, а й глибини людської душі. Через прості історії ми бачимо складні істини: боротьбу за свободу, право на любов, пошук сенсу в хаосі світу.

Саме тому проза є не менш важливим вираженням епохи, ніж поезія. Вона зберігає наші будні для майбутнього й водночас дозволяє нам глибше зрозуміти самих себе.

Література й історична пам'ять

Вступ

Історія людства складається не лише з дат і фактів. Вона зберігається також у художніх образах, символах і метафорах, які передають те, що часто не вміщується в сухі документи.

Література є одним із найпотужніших інструментів збереження й осмислення історичної пам'яті.

Через слово вона здатна відтворити не тільки перебіг подій, а й емоційний досвід нації, її біль, гідність і прагнення до свободи.

«Література як неписаний літопис»

З давніх часів твори української літератури виконували роль літопису. У козацьких думах і народних піснях передавалися героїчні та трагічні сторінки минулого. Вони не тільки прославляли звитягу, а й формували уявлення про історичну тяглість та національну ідентичність.

У ХІХ столітті Тарас Шевченко в «Гайдамаках» та інших творах зафіксував народний погляд на визвольну боротьбу. Його поезія стала не лише культурним явищем, а й документом духовної історії українців, які прагнули визволення з-під імперського ярма.

Трагічні сторінки історії у прозі ХХ століття

Особливо важливу роль література відіграла у ХХ столітті, коли офіційна історія часто замовчувала правду. Романи Уласа Самчука («Марія») чи Василя Барки («Жовтий князь») стали художнім свідченням Голодомору 1932–1933 років. Через долі окремих героїв ці твори відтворюють масштаб національної трагедії, роблячи її відчутною й зрозумілою навіть для тих, хто не пережив ці події. В умовах радянської цензури література стала єдиним способом сказати правду. Василь Стус у своїх віршах зафіксував досвід політичних репресій, передав атмосферу несвободи й водночас — незламності духу. Його слово перетворилося на пам'ятник усім, хто боровся за свободу.

Література і пам'ять про війну

Велика Вітчизняна війна, а пізніше й Друга світова загальом, залишили глибокий слід у прозі та поезії. Олександр Довженко в «Україні в огні» показав трагедію цивільного населення, яке опинилося між двома тоталітарними режимами. А сучасні автори, як-от Оксана Забужко чи Сергій Жадан, осмислюють вже теперішню війну, демонструючи її вплив на кожну людину й національну свідомість загалом.

Сучасний вимір історичної пам'яті

Події Революції Гідності та російсько-української війни стали поштовхом для нової хвилі літератури пам'яті. Твори Бориса Гуменюка, Ірини Цілик, Андрія Любки перетворюють сучасний досвід на культурний код, який збережеться для майбутніх поколінь.

Війна, втрати, мужність і солідарність — ці теми формують новий пласт літератури, що одночасно є мистецтвом і документом епохи.

Висновки

Література виконує унікальну функцію — вона перетворює історію на живий досвід. Якщо архіви й документи фіксують факти, то художнє слово робить ці факти відчутними, емоційно близькими й зрозумілими. Саме завдяки літературі історична пам'ять перестає бути сухою статистикою й стає частиною національної ідентичності.

Українська література довела: навіть у найважчі часи вона здатна зберігати правду. І ця правда звучить не лише як нагадування про минуле, а й як заклик до майбутнього — не забувати, не зраджувати й залишатися вірними власній історії.

Міфологія та фольклор у сучасному мистецтві

Вступ

Фольклор і міфологія — це не лише спадщина минулого, а й жива основа культури, яка постійно оновлюється. Вони зберігають у собі колективну пам'ять, світоглядні уявлення та моральні орієнтири народу. Сучасне мистецтво — література, кіно, театр, музика — активно звертається до народних образів і сюжетів, надаючи їм нового звучання. Це не випадково: у світі глобалізації саме традиційні символи допомагають зберегти національну ідентичність і створюють місток між минулим та теперішнім.

Міфологія як універсальна мова символів

Міфи — це не лише фантастичні історії, а й універсальна мова, через яку людина осмислює світ. В українській традиції такими є образи Матері-Землі, русалок, домовиків, козаків-характерників. Вони уособлюють не просто уявлення про надприродне, а й цінності: любов до рідної землі, страх перед невідомим, прагнення до сили й свободи.

У сучасній літературі ці образи часто трансформуються. Наприклад, у творах Марини Соколян чи Любка Дереша народні мотиви поєднуються з елементами фантастики й постмодерної гри. Таким чином міфологія стає не застиглим артефактом, а динамічним інструментом творення нових сенсів.

Фольклор у прозі й поезії

Українські письменники ХХІ століття активно використовують фольклорні мотиви. У романах Софії Андрухович, Ірен Роздобудько, Юрія Винничука можна знайти алюзії на народні пісні, легенди та казки. Вони допомагають авторам відтворити глибинний колорит української культури й водночас показати, як традиція може влитатися у сучасний сюжет.

Поезія теж зберігає зв'язок із фольклором.
Багато сучасних віршів звертаються до образів природи,
сакральних символів, архаїчних ритуалів.
Це не лише відлуння минулого, а й спосіб говорити про
теперішнє через мову, зрозумілу на рівні підсвідомості.